

A
NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE
1926. ÉVBEN SZATMÁR-NÉMETIBEN TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK
ÉS
BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE

*

KILENCZVENEDIK DARAB

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1926

A
NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE
1926. ÉVBEN SZATMÁR-NÉMETIBEN TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
ÉS
BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE

*

KILENCZVENEDIK DARAB

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA
1926

**A nagybányai református egyházmegye
1926. évi augusztus hó 10. napján Szatmárnémetiben tartott
rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak :

Széll György esperes és **Boross Zoltán** világi tanácsbíró elnökléte alatt:

Magoss Ferenc, Boros Jenő, Papolczy Zoltán, Bede László, Gy. Kovács József lelkészi tanácsbírák;

Dr. Nagy Sándor, dr. Helmeczy József, Szentpály István, dr. Farkas Antal, Madarassy László világi tanácsbírák.

Az egyházak képviselőitében: Adorján: Siető Pál lelkész, Angi Dávid gondnok. Amacz: Bodor Jenő lelkész, Katona Sámuel gondnok. Apa: Papolczy Zoltán lelkész, Kató Áron gondnok. Aranyosmedgyes: Bagossy Endre képviselő. Avaszujváros: Széll György lelkész, Bartos János gondnok. Baliz: Dávid Sándor lelkész, Osváth Elek gondnok. Egri: Viski Ferenc lelkész, Gáti Bálint gondnok. Felsőbánya: Nagy Lajos lelkész, Papp Márton főgondnok. Hirip: Orosz Ernő lelkész, Szász Károly gondnok. Józsefháza: Demeter János tanító, képviselő. Kakszentmárton: Szabó Endre lelkész, V. Király Ferenc gondnok. Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond lelkész, id. Nagy Elek presbyter. Kispéleske: Molnár Lajos lelkész, Tar Géza gondnok. Kőszegregmete: Kovács Károly lelkész, Maák István gondnok. Lázári: Öry Tamás lelkész, Nagy Béla főgondnok. Mikola: Magoss Ferenc lelkész, dr. Galgóczy István főgondnok. Misztótfalu: Kiss Sándor lelkész, Fekete Károly gondnok. Nagybánya: Szaplanczay Bertalan lelkész, Füle Imre presbyter. Nagykolcs: Gyöngyösy Gyula lelkész, Oláh Géza gondnok. Ombod: Gy. Kovács József lelkész, Székely Gedeon gondnok. Patóháza: Barkász Imre lelkész, Nagy Mihály gondnok. Pettyén: Bogán Lajos lelkész, dr. Böszörményi Károly főgondnok. Sándorhomok: Csüri Miklós lelkész, Tar Bálint presbyter. Sárköz: Szíky Ádám lelkész, Kurpé Sámuel gondnok. Sárközujlak: Szabó Károly lelkész. Szárazberek: Joó Kálmán lelkész, Sarkadi Antal gondnok. Szamos-

kóród: Kürthy Dezső lelkész, Kovács Sándor gondnok. Szamoskrassó: Oláh Sándor lelkész, Motoz Miklós gondnok. Szatmárhegy: —. Szatmárudvari: Papp Árpád főgondnok. Szinérváralja: id. Mándy Zoltán főgondnok. Vámfalu: Kolos Vince lelkész, Várad Imre presbyter. Atya: Sáfár Imre lelkész, Bulyáki János gondnok. Csengerbajos: Mogyorós Sándor lelkész, Borbély András gondnok. Óvári: Fehér Bertalan lelkész, Boros Pál gondnok. Pusztadaróc: Selyeb Gyéza lelkész, Szabó István gondnok. Szamosdara: Csiszár István lelkész, Nagy Sándor gondnok. Szamosdob: Gyöngyösy Bálint lelkész. Szatmár: Boros Jenő és Debreczeni István lelkészek. dr. Lénárd István, Tabajdy György presbyterek. Szatmárnémeti: Sárközi Lajos lelkész, Gulya István gondnok. Vetés: —. Dabolcz: id. Kürthy Károly lelkész, Mezei Sándor gondnok. Halmi: ifj. Kürthy Károly lelkész, Nagy Dezső főgondnok. Hosszumező: Nagy Endre lelkész, Csernátoni Béli gondnok. Kisbábony: Tóth Gábor lelkész, Szabó József gondnok. Máramarossziget: Bede László lelkész, Kovássy Ákos főgondnok. Nagybecskö: Takács Lajos lelkész. Nagytarna: Bodnár László lelkész, Berei Sándor gondnok. Tamásváralja: Bodnár Béla lelkész, Szabó Antal gondnok. Turterebes: Szép Kálmán lelkész, Elek György gondnok. Tanárképviselő: Bakcsy Gergely főgymn. igazgató. Tanítóképviselő: Kádár Károly tanító, Egri. Segédlelkészek: Barthus Jenő, Szendrey Dénés, Kocsmár Boldizsár, Kiss Ferenc. Egyházmegyei ügyész: dr. Harcsár Géza ügyvéd. Jegyzők: Bogdán Lajos lelkész, dr. Ajtai Nagy Gábor világi főjegyzők, Oláh Sándor lelkész, Bunna István világi jegyző.

1. Miután elénekeltük a XC. zsoltár 1. versét s esperes ur buzgósággal teljes, a szív mélyéről fakadó alkalmi imájával lelkünket a mindenható, örök, bölcs és jó Istenhez, szerető Atyánkhoz fölemelte, ugyancsak, ő az alább olvasható beszéddel

közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítja.

A közgyűlés határozatai.

Nagytiszteletű Közgyűlés! A közelebbi időkben — azon a sötét borlaton, mely egyházi közéletünk felett terült el — egy-egy fény sugarat lőrt át biztatólag. De különben közegyházunk helyzete változatlan maradt. Igaz! püspök urunk hivatali állását elfoglalhatta s így a szervező — alkotó munka részéről megindult. Azonban sajnós! kerületünk elismerése máig sem történt meg s ennek nágymérvű hátrányai vannak egyházi közéletünkre nézve. Nemcsak azért, hogy saját

életbevágó ügyeit nem tudja az államkormánynál képviselni és sürgetni — de azért is, hogy a romániai magyar ref. egyház e miatt nem tud megalakulni, közös intézményeit a konventet, zsinatot megalkotni, iskola-ügyünket közösen — egységesen vezetni és védelmezni, az egységes nyug- és gyámintézetet létrehozni s mindazt létesíteni, ami közegyházi életünk egyetemes fejlődését és biztosítását illeti. Mindehez járul — ref. iskolánk nehéz — köztudomásu helyzete. Iskoláinkhoz ragaszkodunk s aggódás fog el értük, mert különben hogyan és hol nevelünk ref. egyházunknak hithű tagokat? De meg — a mi magyar ref. iskoláink a magyar kultúrának alapvetői és támaszai. És mi lesz — ha ez meginog — vagy ható, formáló erejében aláhanyatlik? Beáll az, minek előjelei mutatkoznak, hogy az elemi végző magyar ref. gyermek, magyarul nem tud olvasni, írni helyesen. Épp ezért egyházunk minden tagjának féltékeny gondnal kell iskoláink felett őrködni, mert *létkérdés, életfentartás* eszköze az, melyért a legnagyobb áldozat is csekély.

Önnön egyházmegyei életünkre térve át, ki kell emelnem, hogy egyházaink túlnyomó része búzgólkodott a múlt évben az egyházkerületi alap létesítésén, növelésén — gyűjtései s adományaival. Csak néhány egyház nem tartotta szükségesnek — szegénységére utalva — áldozatot hozni ez irányban. Holott a szegénység mellett is lehet megértő jóakarat és áldozathozatal készséggel jót tenni! Ref. eleinknek bizton megvoltak (tudjuk jól, hogy milyennemű) bajaik, megpróbáltatásaik, de ők hozták létre templomainkat, iskoláinkat, szereztek gyülekezeteinknek az egyházi vagyont, nekünk csak fentartása őseink örökének, az egyháznak, iskolának a tisztünk, de ez aztán szent kötelességünk is. Mert a fel sem vevés, vagy közönyösség, ez áldozattól vonakodás — egyenes kárhoztatás — szemben a múlttal, szemben a jövővel.

Közelebbi gyűlésünk óta megvannak sajnos! a magunk veszteségei, de erről esperesi jelentésemben emlékezem meg. Azonban itt kell megemlékeznem közegyházunk ama nagy veszteségéről, mely az erdélyi egyházkerület nagyérdemű püspöke b. e. Nagy Károly atyánkfia elhunytával következett be. Egyházunknak, iskoláinknak bátor védője ref. magyar ügyünknek kimagasló, áldott emlékü alakja volt a Csan volt, mint az égő fáklya, mely világol és e közben önmagát emészti fel.

Sajnálattal jelentem be, hogy egyházmegyei gondnok ur betegsége miatt nem vehet részt ez uttal közgyűlésünkön. Azt hiszem, mindnyájunk óhaja, hogy mielőbb visszanyerje gondnok urunk egész-

ségét Isten kegyelméből, hogy elhivatását körünkben, egyházi életünkben továbbra is teljesíthesse áldásosan. Tisztét egyházmegyei közgyűlésünkön Boross Zoltán ur fogja — mint legidősebb tanácsbíró — betölteni.

Mindezek előre bocsátása után közgyűlésünk alkotó tagjait szívélyesen köszöntve, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

2. Kapcsolatban az esperesi megnyitó beszéddel

közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul gondnok ur kényszerű távolmaradását és bizó reménykedéssel óhajtja, hogy kedvezőtlen egészségi állapota mielőbb helyre álljon, s anyaszentegyházunk javára tovább is munkálkodhasson.

3. Esperes ur megnyitó beszédével kapcsolatban.

közgyűlésünk Nagy Károly, az erdélyi e. kerület püspökének elhunytát, az ő elvesztése fölött érzett nagy fájdalommat s az egyesek és népek sorsát intéző, örökkévaló Istentől nekünk adatott e kiváló férfiú, romániai magyar ref. egyházunk e gránitkemény oszlopának, ki egyházunkat és fajunkat lángoló szívvel, rajongva szerette; ki 8 évi püspöksége alatt mindenütt ott volt, ahol e kettőt védeni, vagy az ellenök intézett csapásokat felfogni kellett, elévülhetetlen érdemeit jegyzőkönyvében megörökíti.

4. A megbízó levelek beszédével elnökség Dávid Sándor batizi lelkészt bizta meg, ki a megbízó leveleket összeszámolva, jelentését a közgyűlés elé terjesztette. Ennek folytán

közgyűlésünk alkotó tagjait az elől kitett sorrendben és számban igazolja.

Tudomásul veszi Szabó József aranyosmedgyesi lelkész igazolt távolmaradását. A vetési lelkészt és a képviselőt nem küldött szatmárhegyi és vetési presbyteriumokat pedig 30 nap alatti jelentéstételre és igazolásra hívja fel. Ha ezt elmulasztanák, vagy távolmaradásukat kellően nem igazolnák: 200—200 Lei bírságnak a népiskolai szegény-alap javára az egyházmegyei pénztárba leendő befizetésére már most elköteleztetnek; esperes ur felhatalmaztatván arra is, hogy e bírságpénzeket az illető lelkészek államségélyéből levonathassa.

5. A nyomtatásban megjelent és megelőzőleg szétosztott gyűlési tárgysorozat

közgyűlésünk felolvasottnak tekinti és a kinyomtatás

óta érkezett 2 új ügydarabbal kiegészítvén, a tárgyalás sorrendje gyanánt elfogadja.

6. Gyűlési jegyzőkönyvünk hitelesítésére esperes úr ajánlatára közgyűlésünk bizottságot alakít, melynek tagjaiul elnökségen és jegyzőkön kívül Boros Jenő, dr. Harcsár Géza és dr. Nagy Sándor urakat választja meg. A hitelesítés helye és ideje: a szatmári lelkészi hivatal, 1926. évi aug. hó 21. napján d. e. $1\frac{1}{2}$ 10 órakor.

7. Olvastatott szavazatbontó bizottság Szatmáron 1926 évi június hó 22. napján felvett jegyzőkönyve, a 9—1925. sz. egyházmegyei végzés alapján a lemondás folytán megüresedett lelkészi tanácsbírói állásra beadott szavazatok számbavétele tárgyában. Beadatott 47 egyházból összesen 56 érvényes szavazat. Szavazatot nem küldött: Nagykolcs, Szamárudvari és Vetés.

A szavazatok a következőleg oszlanak meg: Gy. Kovács József ombodi lelkészre esett 23, Kolos Vince vámfalui lelkészre 18, Oláh Sándor szamoskrassói lelkészre 5, Szaplanczay Bertalan nagybányai, Nagy Endre hosszumezői, Bogdán Lajos pettyéni lelkészekre 2—2, Orosz Ernő, Debreczeni István, Dávid Sándor és Sárközi Lajos lelkészekre 1—1 szavazatot. A általános többséget senki sem nyervén, a két legtöbb szavazatot nyert Gy. Kovács József és Kolos Vince között bizottság új szavazat meg ejtését rendelte el.

Ugyanezen bizottság a szűkebbkörű szavazás eredményének összeszámlálása tárgyában 1926. aug. 10. napján fölvelt jegyzőkönyvében jelenti, hogy 48 egyházból beérkezett 59 érvényes szavazat, melyből Gy. Kovács József ombodi lelkészre 32, Kolos Vincére 27 szavazat esett, így kéri Gy. Kovács Józsefnek, mint aki a szavazatok általános többségét megnyerte, megválasztott tanácsbíróvá nyilvánítását és esküre bocsáttatását.

közgyűlésünk a szavazatbontó bizottság jelentése alapján Gy. Kovács Józsefet egyházmegyei tanácsbírónak jelenti ki s felhívja őt hivatali esküje letételére. A mindkét rendbeli szavazatok megsemmisítésével előadót megbizsa; — végül a szavazatot nem küldött nagykolcsi, szatmárudvari-i, vetési, kakszentmártoni és misztótfalui lelkészeket Esperes Urhoz küldendő 30 nap alatti igazolásra hívja fel, mit hanem teljesítenének, vagy elfogadható okkal nem igazolnák a szavazat elmaradását 500—500 L. pénzbírságban már most elmarasztaltatnak mely a népiskolai segély-alap javára lesz befizetendő.

8. Gy. Kovács József tanácsbírónk a gyűlés színe előtt esküt tévén, Esperes ur bizalommal köszönti közgyűlésünk nevében is, mire tanácsbíránk megköszöni a megválasztásában nyilvánuló kitüntető bizalmat és a gyűlés éljenzése közben szívesen ajánlja magát minden jó munkára.

9. Az egyházmegye 1925. évi állapotáról beterjesztett, nyomtatásban megjelent esperesi jelentést (l. a mellékletet.)

közgyűlésünk felolvasottnak tekintvén, tudomásul veszi; mult évi 7. sz. határozatára utalással a jelentésben felsorolt 18 egyház lelkészét ez alkalommal már utasítja a minden tekintetben áldásos vallásos felolvasások gyakorlatba vételére, ugyszintén felhívja a lelkészeket főként a téli időben hétköznapi bibliamagyarázatok tartására.

A batizi, csengerbagosi s dobrácsapáti-i tanítókat eredményes működésre utasítja.

10. Olvastuk a következő esperesi jelentést :

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Az időközi változások és más fontosabb ügyekre vonatkozó jelentésemet van szerencsém az alábbiakban előterjeszteni.

I. *A lelkészi karból* — közelebbi gyűlésünk óta több áldozatot kívánt a halál. Időrendben első közöttük Szabó Lajos amaczi lelkész, ki még élete javából való volt s hosszas betegeskedése után — nagyszámu családot hagyva hátra, mult év dec. 21-én költözött el. Őt követte f. év április 21-én Szinerváralja közbecsülésben álló lelkésze, Sátor Dávid — ki 1878-ban lépett mint s.-lelkész egyházmegyénk kötelékébe s 1884. óta mint rendes lelkész szolgált ismert szerénysége mellett benső odaadással. Egyházmegyénk egymásután halmozza el elismerése jeleivel. Előbb könyvtárnokul hívja el, majd tanácsbíróul. Aztán tanügyi bizottsági elnökül, gyámintézeti pénztárnokul, egyházkerületi képviselőül s végül zsinati pótképviselőül. Mint az Ur hű vitéze — hivatása tisztei teljesítésében az utolsó napokig kitartott állandóan. S megadta nekie a mi Urunk azt a kegyelmet, hogy betöltve hivatását övéi, egyháza körül — megelégedve az étellel — fájdalom nélkül költözzék el hűsége jutalmául. Harmadik veszteségünk Mahay Elek tanácsbíró, szatmárhegyi lelkész, ki 27 évi rendes lelkészi szolgálata után, férfikora teljében, betegség által sujtottan hagyta el működési kört, hová a gondviselés állította.

Más egyházmegyébe költözés után vált meg állásától f. év apr. 6-án törekvő és munkás józsefházai lelkésztársunk, Miszti Mihály, a

számvevőszék tagja, 18 évi szolgálat után. És végül a szatmárudvarii lelkész, Kató István, f. év június 27-én magyar földre történt megválasztása folytán.

Ujjonnan választott lelkészek. Az amaczi üresedésbe jött lelkészi állásra meghívás útján Bodor Jenő szatmári s.-lelkész választatott meg f. év május 2-án. A nagtarnai néhány év óta üresedésben álló lelkészi állásra pedig szintén meghívás útján Bodnár László s.-lelkész f. év jun. 27-én. Mindkét választás lefolyását a törvénnyel megegyezőnek találván — megválasztottak részére az esperesi engedélyt, meghívásukra kiadtam s előbbi lelkész állását jul. hó 4-én, utóbbi pedig jul. hó 25-én elfoglalta.

A segédlelkészi karban a következő változások történtek: Egyházkerületi kirendelés folytán Bagothay Sámuel szatmárnémetii gymn. vallástanárnak esperesi meghatalmazást adtam Szatmárhegyen a s.-lelkészi teendők végzésére, 1925. jul. 28. Saja Sándor végzett theologusnak Nagybányán, 1925. aug. 27. Kiss Ferenc hittanhallgatónak Szatmárhegyen, 1925. okt. 1. Juhász Péter s.-lelkésznek 1926. jan. 1-től. Bodnár László lelkésznek máj. 5-én. Végezetre pedig esperesi káplán Varró Mózes jul. 1-én történt távozása folytán Kádár Miklós végzett theologusnak püspöki kirendelés mellett.

A tanítói karban: Bilkay Emma okl. tanítónő szamosdarai tanítóvá történt vál. j.-könyvét, 2. Szabó Viola nagybányai nőtanító, 3. Rácz Béla tamásváraljai tanító (oklevél: Nagyenyed). 4. Borbély Sándor avasujvárosi tanító, 5. Hady Margit avasujvárosi nőtanító választási j.-könyvét megerősítettem.

Végezetre helyettes tanítókul: Tóth Zoltán okl. tanítót Pálfalvára, Kósa Margit okl. nőtanítót Pusztadarócra szept. 1-ig terjedőleg hatáskörömből folyólag megerősítettem. Ugy szintén h.-kántorul szept. 1-ig Bagossy Endréné Vakarcs Ilona okl. nőtanítót Sárközujlakra.

III. Mult évi közgyűlésünk 8. sz. a. II., III., IV. pontja alatt foglalt bírságokat felerészben az iskolai alap, felerészben a lelkészi könyvtár javára, ugy szintén az egyházmegyei közgyűlés 56. sz. a. határozatában a pusztadaróczi és vetési lelkészekre kirótt bírságot az iskolai alap javára beszedtem s az egyházmegyei pénztárba és könyvtárnoknak beszolgáltatam. És pedig az iskolai alapra: 2750 leit, a lelkészi könyvtárnak 1750 leit. Az 55—925. sz. egyházmegyei határozatban IV. sz. a. kirótt feltételes bírság a kakszentmártoni és sárközujlaki egyházon a fenforgó és közismert helyzet miatt — bár intézkedésem tárgyát képezte — nem került végrehajtás alá.

III. A szárazberekai egyház, temploma palával lefedésével engedélyt kért sürgősen. Saját alapjaiból 10% kamat mellett 17 ezer lei ideiglenes kölcsön felvételére — ami ez év őszén visszafizetendő lenne. Az ügy sürgős voltára tekintettel az egyházmegyei elnökség nevében az E. T. I. t.-c. 15. §-a alapján az engedélyt megadtam.

IV. Közelebbi közgyűlésünk 7. sz. a. méltóztatott kiadni az utasítást, hogy minden egyházunkban vallásos felolvasások tartassanak. Ezzel szemben — nem szívesen — de rá kell mutatnom, hogy 18 egyházban e felhívásnak nem lett eredménye. Kérem megismételni az utasítást lelkészeinkhez azzal, hogy semmi kitérésnek, mentségnek ez irányban helye nem lehet. A hitélet megújítására irányuló munka ez, melyet megvalósítani a lelkészi kar van hivatva. Ha hely, vagy engedély lenne szükséges, ott a templom. A templomban gyülekezés vallásos felolvasásra — nem lehet eltiltott Felolvasási anyagról pedig jó eleve lehet és kell gondoskodni. A vasárnapi iskola még nem mindenütt működik. Sok helyen feleslegesnek tartják, sőt lehetetlennek. De meg lehet azt alapozni a konfirmáció alá kerülő 13 éveseknek egész éven át bevonásával s aztán fejleszteni tovább. Ez irányban is megfelelő utasítást kérek kiadni.

V. Örömmel jelentem be, hogy Ujfalussy Miklós ur ez évben is 2 ezer leit adományozott egyházmegyei iskolai alapunk támogatására jó példával előljárva mások előtt — áldozatot hozni, féltett örökségünk, magyar református iskoláink érdekében.

VI. Van szerencsém bejelenteni — nem ünnepélyeskedés — de a letűnt szolgálati idő előtt meghajlás végett, hogy Szabó József aranyosmeggyesi lelkésztársunk, egyházmegyénk kebelében 1876. máj. 6-án lépett mint pettyéni lelkész s így 50 éves szolgálat áll mögötte, 80 évvel vállán. Az évtizedekre terjedő közre irányuló munkálkodás önmagában hordja ugyan jutalmát, de az elismerést önkéntelen is kihívja. A mi kartársunk pedig nemcsak saját egyházának szolgált, de egyházmegyénknek is, mint tanácsbíró, főjegyző s helyettes esperes! Hosszas munkálkodása előtt megbecsüléssel s kegyelettel hajoljunk meg, mint akit a mi Urunk annyi évtizedeken át megtartó kegyelmére s ebben szolgálatának elismerésére méltóztatott azzal az óhajjal, hogy az ő szolgálatát mindvégig megbizonyíthassa.

Kiváló tisztelettel, Avasujváros, 1926. július hó 29. *Szell György*, esperes.

I. Közgyűlésünk a jelentést egészében és részleteiben

tudomásul veszi; a jóváhagyást igénylő esperesi intézkedéseket jóváhagyja.

Azt a gazdag aratást, melyet a halál a lelkeszi kar tagjaiból közelebbi gyűlésünk óta vágott, mélységes megilletődéssel, de az Ur akaratán való megnyugvással s az özvegyek és árvák megsegítő Istenében való törhetetlen bizalommal veszi tudomásul. Az élete javában elhunyt, bár közöttünk nem régen forgolódó, de mindnyájunk által tisztelt és szeretett Szabó Lajos; az egyházmegyénk kötelékében majdnem 50 évet töltött, előttünk mindenkor példaként világoló, elismerésünkkel és szeretetünkkel alhalmazott, jóságos, szelid, hivatásában s a rábizottakban az utolsóig kitartással hűséges pásztor Sátor Dávid; a testében régóta beteg, de a nagyszámu család gondjai, az élet sok küzdelme között is kedélyében mindig vidám, szerető barát Makai Elek áldott emlékezetét kegyelettel örökitjük meg.

Máshelyen való munkálkodásra sorainkból elhívott, törekvő és munkás Miszti Mihály s Kató Istvánnak szíves köszöntést küldünk s tovább való munkájukra Istentől áldást kérünk.

Bodor Jenő amaczi s Bodnár László nagytarnai lelkeseket szeretettel üdvözljük s iktatjuk be egyházmegyénk kebelébe, áldó segedelmet kérven Istentől minden közöttünk végzendő jó munkájukra.

A segédlelkeszi karban történt változásokat tudomásul véve, a jelentésben felsorolt 5 rendes tanítót, illetve tanítónőt közgyűlésünk állásaikban véglegesen megerősíti.

II. Mult évi 8. II., III., IV., és 56. számú határozatainkból folyó intézkedéseket jóváhagyja, az 55—1925. sz. határozat saját belátása szerint való végrehajtására, a helyzet tisztázása után, esperes urat fölkeri.

III. A szárazberek egyháznak ideiglenes kölcsön felvételére adott engedélyt tudomásul veszi.

IV. A vallásos felolvasások tartására vonatkozó, lelkeszeinkhez intézett 7—1925. sz. felhívást, melynek 18 egyházban nem lett eredménye; közgyűlésünk megismétli azzal, hogy a hitélet megújítását célzó emez áldásos munka elől senkinek kitérni nem lehet, s nagyon szomorú dolog volna, ha lelkeszt ilyen mulasztásért kellene felelősségre vonni. A

vasárnapi iskola beállítása tárgyában, hogy hol kezdendő meg, mily alapon, mely időben, szóval az ide vonatkozó minden részletkérdés megvitatására - különös tekintettel a falusi egyházak és iskolákra - s egyöntetű megállapítására közgyűlésünk Magoss Ferenc, Sárközi Lajos, Viski Ferenc és Szaploncay Bertalan tagokból álló bizottságot küld ki, amely bizottság munkája alapján esperes ur pontos és kötelező utasítást adjon minden lelkésznek.

V. Ujfalussy Miklós urnak ez évi, féltett örökségünk, ref. magyar iskoláink lángoló szeretetéből fakadt újabb adományáért elismerő, hálás köszönetet mond, s fölkéri esperes urat, hogy őt erről jegyzőkönyvi kivonat kapcsán értesítse.

VI. A 80 év áldását vállán hordozó, 50 éves lelkéssz szolgálattal ékeskedő Szabó József aranyosmeggyesi lelkész-társunk előtt a gondviselő Isten nagy kegyelméért való hála adással hajlunk meg, aki őt nekünk adta, hogy sok és jó munkát végezhesen közöttünk, azzal a forró óhajtással, hogy életének alkonyát aranyozza be lelkiismeretének édes megnyugvása, a szép multa való öntudatos emlékezés derűje s adassék meg néki öregségének minden nyugalma, öröme és boidogsága.

11. Az esperesi jelentéssel kapcsolatban

közgyűlésünk az elhunyt Makai Elek tanácsbíró helyének betöltésére a szavazást elrendeli s felhatalmazza esperes urat, hogyha szüksége merül fel, újabb, szűkebb szavazást rendelhessen.

12. Olvastatott a Romániai Egyetemes Magyar Református Egyház legfelsőbb Biróságának 7—1925. III. szám alatt hozott következő *végzése*: „Az I. foku biróságok ítéletének kihirdetése alkalmával azok a felek, kik az ítélet kihirdetésénél jelen vannak, kötelesek nyilatkozni arra nézve, hogy az ítéletben megnyugosznak, vagy felebbeznek; amennyiben felebbezésüket kifejezetten be nem jelentik, felebbezési joguktól elesnek.

A kihirdetésnél jelen nem lévő felek a nekik kikézbcsített ítélet ellen a kikézbcsítés napjától számított 15 nap alatt adhatnak be felebbezést.

Ha a jelen nem lévő feleknek az ítélet kikézbcsítése elmulasztatik, az erre vonatkozó kérésükre kikézbcsített ítélet átvételétől

számított 15 nap alatt felebbezhetnek; ha pedig az ítélet kikézésítése nélkül nyílt időben felebbezést adnak be, az szabályszerűen beadott felebbezésnek tekintendő.

E végzés az egyházkerületek útján az alsófoku bíróságokkal azal közöltetik, hogy az ítélet kihirdetésekor, a tárgyalásvezető elnök útján, minden egyes esetben figyelmeztessék a feleket e végzésben foglalt intézkedés elmulasztásából származó joghátrányra.

Indokolás: Az egyházi bíróságok a határozataik ellen irányuló felebbezéseknél különbözőképen járnak el, ezért a kérdésnek az E. T. V. t.-c. 108. §-án való egyöntetű szabályozása szükséges volt.

Tudomásul szolgál

13. Az egyházkerület megküldi a területén levő filiák és szórványok beosztásáról szóló kimutatását.

Közyűlésünk az egyházkerület idevonatkozó intézkedését és kimutatását tudomásul veszi. Egyuttal azonban azt is elhatározza, hogy *Szalmárpálfalva* leányegyházat, mely eddig Ombodhoz tartozott s amely különben a kerületi kimutatásba nem is szerepel, a *pettyéni* református egyházhoz csatolja, utasítván az illetékeseket a megfelelő intézkedés megtételére.

Ezen határozat tudomásul vétel és jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjesztendő.

14. Olvastuk a f. évi ápr. hó 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 11. sz. határozatát, mely az egyházkerületünkben levő filiák beosztását jóváhagyja. Egyházmegyénkben a beosztás a régi, a kerület által Nagytarnához csatoltatott: Batarcs, Turcz, Csedreg, Kökényesd.

Tudomásul szolgál.

15. A f. évi ápr. 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 12. sz. határozata, mely hangsulyozza, hogy a kerületi lelkészsképzés jogát, bár a kultuszminiszter lelkészsképzés céljára — leirata szerint — segélyt nem folyósíthat, fel nem adja, tovább is fentartja,

tudomásul szolgál.

16. Az egyházkerületi közgyűlés 14—1926. sz. határozata, mely kimondja, hogy segéd- vagy helyettes lelkész az E. T. II. t.-c. 63. §-a első bekezdésében megszabott két gyakorlati év után választható rendes lelkészszé,

tudomásul szolgál.

17. Olvastuk a f. évi ápr. 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 31. sz. határozatát, mely közgyűlésünk mult évi 27. sz. a. hozott

abbeli döntését, hogy a megszűnt szatmári ref. tanítónőképző intézet tanerői igényeinek kielégítésére s a tartozások kifizetésére szükséges összegből a reá, mint fentartóra eső $\frac{2}{9}$ -ed rész, vagyis 49,822 leu kifizetését vállalja s amelyet Oláh Sándor egyházmegyei jegyző megfeleltetett, a feleltetés elutasításával jóváhagyja.

Tudomásul szolgál.

18. Az egyházkerületi közgyűlés 33—1926. sz. a lévitai vizsgaletelére s lévitai állások szervezésére vonatkozó határozatát

közgyűlésünk tudomásul veszi.

19. A f. évi ápr. 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 39. sz. a. jóváhagyja egyházmegyei közgyűlésünk múlt évi, a nem szavazott, vagy szabálytalanul szavazott, ugyszintén a számadást be nem nyújtott egyházak birságát megállapító 8. X. sz. határozatát.

Tudomásul szolgál.

20. Az egyházkerületi közgyűlés f. évi 16. e. sz. határozata arról ad számot, hogy az erdélyi egyházkerület igazgatótanácsa a nagybányai és báni egyházmegyek lelkészeitől, azok állami illetményeiből 1924. dec. 31-ig 10%-os nyugdíjárulék címen 378.377.48 leut vont le, mely összegnek 1925. jun. 30-ig számított kamata 69.355 leut tesz ki; hogy továbbá a kerületi nyugdíjpénztárban 1925. dec. 31-én az e címen kezelt összeg 862.541 leut tüntet fel s ezek szerint a tartalékolt nyugdíjárulékok végösszege: 1.310,273 leu. Ehez jön még az 1921. évben adott kongrua egy negyedének nyugdíjáruléka, mely az adóhivatalnál maradt s levonandó az erdélyi egyház kerületi pénztár által munkadíj s költségek címen kért 10,000 leu.

Tudomásul szolgál.

21. Olvastuk a f. évi ápr. 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 16. sz. a. határozatát, mely kimondja, hogy kerületünk lelkészi, tanárai s tanítóival együtt és összesen belép az erdélyi egyházkerület nyugdíjintézetébe, a belépés egyetlen feltételül azt kötvén ki, miszerint a lelkészek a középiskolai tanárok részére felállított második kategóriába helyezkedjenek el.

Közgyűlésünk e határozatot, bár ez tárgytalanná lett, az egyházkerület azon újabb határozata folytán, amely szerint saját belkörü — egyelőre még gyámintézeti alakban — nyugdíjintézet felállítása mondatott ki, tudomásul veszi.

22. A f. évi ápr. 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 19. b. sz. határozatával az egyházkerületi tanügyi bizottságot törvényben gyökerező jogánál fogva a törvény alapján középiskolai és népiskolai ta-

gozattal véglegesen megszervezte. Mindkét tagozatnak 12—12 tagja van s elnöke Sulyok István püspök. A népiskolai tanügyi bizottság egy harmadrészben tanítókból áll, egyházmegyénkből tagja Fábián István, a tanító-egyesület elnöke. Az egyházkerületi tanügyi bizottság megbízatása 1930. dec 31-ig tart.

Tudomásul szolgál.

23. Az egyházkerületi közgyűlés f. évi apr. 22-én tartott gyűlésében 41. sz. a. a szatmári ref. főgimnázium igazgatótanácsát múlt évi 52. sz. határozatunk teljes figyelembe vételével az E. T. VI. t.-c. 98. §-a alapján 1927. jun. 30-ig terjedő joghatállyal megalakította. Az egyházkerület képviselőjében dr. Böszörményi Emil, dr. Nagy Sándor, dr. Veréczy Antal s dr. Tereh Géza küldettek ki, míg egyházmegyénket, amennyiben a kerület által kitűzött határnápig, f. évi máj. 15-ig közgyűlést nem tarthattunk, az elnökségnek adott megbízatás alapján, az elnökség, Magoss Ferenc és dr. Harcsár Géza képviselik. A szatmári ref. felsőbb leány- és kereskedelmi iskola igazgatótanácsának újjászervezésében az egyházkerület nem intézkedett, hanem a nevezett iskola ügyeinek vezetését ideiglenesen a ref. főgimnáziumi igazgatótanácsra bízta.

Közgyűlésünk, midőn a kerületi határozatot tudomásul veszi, az elnökségnek közgyűlésünk nevében tett intézkedését jóváhagyja.

24. Az egyházkerületi főjegyző ur 238—1926. sz. leiratában közli Esperes urral a közegészségügyi és népjóléti miniszter ur utasítását *a templomok és egyházi intézmények építésére, javítására, vagy rendbehozatalára* eszközözendő kegyadományok és gyűjtések engedélyezése kérdésében, a következőkben :

I. A 19750. sz. miniszteri döntés értelmében 1924. év szeptember 1-től kezdődőleg egyházi kegyadományok gyűjtését az érsekségek és püspökségek engedélyezik. II. Ezek az engedélyek csak templomok, vagy szoros értelemben vett egyházi intézmények építésére, javítására vagy rendbehozatalára adhatók ki. III. Az engedélyek lehetőleg csak egy megye területére a püspökség által különösen indokoltnak talált esetekben adhatók ki. Ha nagyobb összegről van szó, melyek jelentékenyebb összegeket igényelnek, akkor az engedélyek egyetlenegy esetben sem terjeszthetők ki más egyházkerületek területére. IV. A gyűjtés időtartama egy évnél több nem lehet, de meghosszabbítható egy évre. Az érsekségek és püspökségek csak szelvényes nyugtákból összeállított kéregető könyveket engedélyezhetnek (az ide iktatott minta

szerint) de semmiesetre sem aláírási íveket, vagy gyűjtőkönyveket, amelyeneket csak az érvényben meghatalmazott közegek adhatnak ki.

Minta.

No. 1.	No 1.
Pentru	Pentru
bisericei din comuna	bisericei din comuna
Județul	Județul
Lei	Lei

VI. A kéregetési engedélyek a püspökség által sorszámmal látandók el és bevezetendők egy speciális ellenőrző lajstromba, amelybe a következő észrevételek jegyezendők be: 1. A kéregetési engedély sorszáma. 2. A egyházközségnek, vagy annak a bizottságnak a neve amelyik a gyűjtésre engedélyt kapott, a földrajzi község és megye megnevezésével. 3. A gyűjtési engedély hordozójának (a gyűjtéssel megbízottnak) az elő és utóneve, lakhelye és minősége. 4. A terület, amelyre az engedély adatott (község, megye, vagy megyék, ahol a gyűjtés történni fog.) 5. A cél megnevezése, amelyre a gyűjtés történik, templom, vagy egyházi intézmények építése, javítása fenntartása. 6. A gyűjtés időtartamának vagy lejáratának megjelölése: az engedély újból bejegyzendő az időtartam meghosszabbítása esetén. 7. Külön rovat marad a gyűjtés bevégezése utáni időre a gyűjtés pénzbeli eredményének a beírására. 7. Minden gyűjtőkönyv első lapjára (a 6. pontban előírt megjegyzéseken kívül) beíratnak a gyűjtő személyazonosságát megállapító ismertető jelek, továbbá beragasztandó a gyűjtő fényképe, láttamozva azon község rendőri vagy közigazgatási hatósága által, ahol a gyűjtő lakik. 8. A püspökségek az egy hónap alatt kiadott engedélyekről minden hó végén kimutatást kötelesek felterjeszteni. Ez a kimutatás a VI. cikk összes pontjait tartalmazza a pénz kivételével, amely a 10. § c. kimutatása szerint utólag egyenesen a Miniszterhez jelentendő be. 9. A gyűjtőkönyvek hordozói köteleztetnek arra, hogy mielőtt a gyűjtést egy községben vagy megyében megkezdenék, az illetékes közigazgatási vagy rendőri hatóságoknál jelentkezzenek, városokban a rendőr prefekturán, megyékben és falusi községekben történő gyűjtésnél a megyei prefekturán, illetve az illetékes csendőrorsön. 10. A gyűjtési engedély alapján elért pénzbeli eredmény a szocialis segélyakció delegatusa és az illető esperes, mint püspökség delegatusa által felvett

jegyzőkönyvben állapittatik meg azon a megyei prefekturán, ahová a gyűjtő egyházközség vagy bizottság tartozik. A jegyzőkönyvnek a 6. cikk összes pontjait is tartalmazni kell. A jegyzőkönyvből egy példány megküldendő az illetékes, engedélyt kibocsájtó püspökségnek, hogy a gyűjtés pénzbeli eredményét az ellenőrző lajstrom külön rovatába bevezethesse. Egy példány a közegészségügyi és népjóléti minisztérium szocialis ügyosztályához küldetik meg, míg egy harmadik példány vagy a felhatalmazott gyűjtőbizottságnak, vagy az egyházközségnek levéltárban való megőrzésre küldetik meg. 11. A püspökségek kísérik figyelemmel, hogy a gyűjtési engedélyek száma ne legyen túl sok és hogy a kitűzött célok elérésére ne haladja meg a jótékony-ság lehető határait.

Ezután könyöradomány gyűjtési engedélyek iránt kérvények a fenti utasítás követelményei szerint készitendőek el és terjesztendőek fel.

Közgyűlésünk a kerület fenti értesítését tudomásul véve, közérdekű voltánál fogva egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe kinyomatni rendeli.

25. Püspök értesítette Esperes Urat, hogy a magyarországi református Konvent 119—1926. sz. határozatával Szakács György mező-turi születésű, komáromújvárosi lakosnak a kolozsvári ref. teológián közokirat hamisításával megszerzett I. lelkészképesítő vizsgai, továbbá ezen bizonyítvánnyal a tiszáninneri egyházkerületi lelkészképesítő bizottság előtt szerzett II. vizsgai bizonyítványait megsemmisítette, illetőleg érvényteleneknek jelentette ki.

Tudomásul szolgál.

26. Az érmelléki egyházmegye 54—925. sz. határozata kapcsán tárgyalván a kerület által létesített Egyetemes Egyházfenntartási alap intenzív felkarolásának, lehető gyarapításának kérdését, dr. Várady Miklós egyházmegyei gondnok indítványa alapján egyházmegyénket is megfelelő intézkedések fogantatására kéri fel, hogy a kerület idevonatkozó határozatának praktikus végrehajtásáról az egyházmegye is, az egyes egyházközségek is sürgősen gondoskodjanak.

Közgyűlésünk az érmelléki egyházmegye idézett határozatát teljes egészében magáévá téve, ebből folyólag

1. 3 évi időtartamra *propaganda bizottságot* alakít, melynek feladata leendő minden kínálkozó alkalommal különösen az egyes egyházközségek meghívására a hivek előtt az Egyetemes Egyházfenntartási alap célját, rendeltetését, fontosságát és égető szükségességét megismertetni és őket e

célra áldozatkészségre buzdítani megválasztván a bizottság tagjaiul esperes és gondnok mellé Gy. Kovács József, dr. Helmeczy József, Debreczeni István, dr. Nagy Sándor, Kürthy Károly és Kovássy Ákos urakat.

2. Kötelezi az egyházközségeket, hogy minden év első vasárnapjának perselypénzét ezen alapnak adományként eljuttassák. E határozat végrehajtásának ellenőrzését az egyházlátogatóság feladatává teszi s az eredményről az egyházmegyei közgyűlésre jelentést kér és vár.

27. Egyházmegyei pénztáros a vonatkozó alapító levelek rendelkezéséből folyólag jelenti közgyűlésünknek, hogy 1. a *Nagy Frigyes alapítvány* vagyona 1925. év végén 5331.50 L., kamatjövedelme 636.28 L. volt. Ebből 20% tőkésítettén, kiosztható lesz 509 L. egy lelkész, vagy tanítónak a szatmári főgimnáziumban tanuló fia részére. 2. *Helmeczy József ösztöndíj alapítvány* vagyona 4749 L. kamatjövedelme 529 L., mely kiadható egy lelkész vagy tanító árvájának. 3. *Gróf Dégenfeld Béla alapítvány vagyona* 348 Lei, a kamatjövedelem a tőkéhez csatoltatott. Ezen alap vagyonából 5704 Lei magyar hadikölcsön kötvény. 4. A *tanítói gyámegylet* egyházmegyénk kezelésében lévő tőkéje 2467 lei, takarékbetétben.

Ezzel egyidejűleg Esperes úr is jelenti, hogy fenti alapok kamataira pályázó nem jelenkezett.

Közgyűlésünk fenti jelentéseket tudomásul veszi, s utasítja pénztárnokot, hogy a kamatokat tőkésítse.

28. Málnássyné Kiss Ilona, patóházai tanítónő közgyűlésünkhöz beterjesztett felebbezésében az iránt kérelmez, hogy a presbytérium által részére román vizsgai költség címén már kiutalt, de múlt évi dec. 3-án hozott határozattal visszakövetelt 1000 L. megfizetése alól mentessék fel, illetve a presbyterium visszakövetelő határozata érvénytelenítették. Előadja a felebbező, miszerint ama határozat abból az indokból hozatott, hogy az iskolai tanítás szünetel, a tanító mégis a teljes javadalmat élvezi. Azonban a tanítás szünetelése nem az ő hibája folytán állott elő, s hogy az iskola ügye végérvényben máig sincs eldöntve, ezért ő nem büntethető és szükös fizetése mellett a fenti összegre neki nagy szüksége van.

Közgyűlésünk, a patóházai presbytérium határozatát, a felebbezés elfogadásával érvényteleníti s a tanítónő méltányos kérését teljesíti.

29. Egyházmegyei közgyűlésünk 34—1925. sz. határozatával a

hosszumezei presbyteriumnak nem engedte meg, hogy a cseh területre esett földjeinek eladási árából befolyt 600.000 L. tőkét templomépítésre fordíthassa, hanem annak kimondása mellett, miszerint a tőke, mielőtt lehetséges ingatlanba fektetendő, a tekintélyes összeg megóvása és miként való gyümölcsöztetésének megállapítására bizottságot küldött ki. E bizottság akként döntött, hogy a múlt év végén 745.279 leit kitevő összegből 245.279 lei maradjon az egyház kezelésében olyformán, miszerint azt minimális 24% kamat mellett az egyháztagoknak kölcsön adhatja, de legalább is 20.000 leus cimletekben; a fennmaradó 500.000 L. pedig svájci frank vagy dollárban valorizálva legalább 12% kamat mellett pénzügyi betétben helyezendő el mindaddig, míg az egyház ingatlan vásárlásra nem fordíthatja — s az elhelyezés esetleg több pénzügyi betétnél is — vagy amelyik a legkedvezőbb ajánlatot adja — eszközzendő.

Ezzel szemben a hosszumezei presbitérium, jöllehet a fenti egyházmegyei közgyűlési határozat közbeszólólag intézkedett, az egész tőkét kölcsön adta 20% kamatozás mellett s igen kicsiny — 1500 L. tételekben is bár kellő kötvénybiztosítás mellett ottani lakosoknak, s előbb f. év márc. hó 27-én tartott gyűléséből 7. sz. a. azt kéri, hogy ez az eljárása hagyassék jóvá — azért felelősséget vállal, de a pénzügyi elhelyezésért nem — majd f. év május 30-án 4. sz. a. hozott határozatával, dacára annak, hogy esperes ur 665—1926 sz. máj. 14-én kelt leiratában utasította a presbitériumot a bizottság ismertetett döntése értelmében való eljárásra, újból ragaszkodik előbbi kéréséhez s nem hajlandó a pénzügyi kezelést vállalni.

Közügyűlésünk szótöbbséggel hozott határozatával, a 34—1925. sz. a. kiküldött bizottság javaslatát mellőzve, jóváhagyja a presbitérium kérését s megengedi a hosszumezei egyháznak, hogy a cseh területre esett földjeinek eladási árából befolyt tőkepénzét egyelőre — míg ingatlanba nem fektetheti, otthon belkörüleg gyümölcsöztethesse oly módon, hogy abból az egyház tagjainak kellő biztosíték mellett kölcsönöket adhasson, de minden 10000 L-t meghaladó kölcsönnél előbb az egyházmegyei ügyész véleményét kérje ki.

30. A felsőbányai presbyterium nevében lelkész és főgondnok azt kéri, hogy az egyház lélekszáma, amennyiben kiköltözések folytán nagyon lepadt, a városi rendőrség hivatalos bizonylata alapján 347 lélekben, a szórványokkal együtt 372-ben állapíttassék meg s köztartozásait e valóságnak megfelelő szám után fizethesse.

Közigyűlésünk a kérelemhez hozzájárul s fölkeri esperes urat, hogy az egyház megyei pénztárnál ily értelemben rendelkezni méltóztassék.

E határozatot az egyházkerületi közgyűlésre felterjesztjük.

31. Neamțiu Coriolan városi főszámvevő esperes urhoz intézett beadványában, mint a szatmári presbyterium folyó évi máj. 16-án 40. sz. a. hozott határozata ellen irányuló felebbezésben azt kéri, hogy az egyház tulajdonát képező kántori lakás lakhatóvá tétele céljából általa végeztetett különböző munkálatok költségeit, amelyek 18,782 leut tesznek ki, illetve arra való tekintettel, hogy az egyes egyházak a mai időben milyen nagy nehézségekkel küzdenek, a fenti összegeknek csupán $\frac{3}{4}$ -ed részét, vagyis 14,086.50 L-t az egyház neki térítsen meg. Elismeri a felebbező, aki bizonyára néh. Veres Lajos kántor, mint sógora, beleegyezésével költözött be annak lakásába, hogy a javítási munkálatok annak idején a presbyteriumnak nem lettek bejelentve, sem a kifizetett számlák nem mutattattak be.

Ezzel szemben a presbyterium elutasítja a kérést azon az alapon, hogy a lakás, melyben a szóban levő javítások eszközöltettek, néh. Veres Lajos haszonélvezetében volt s az egyház a lakást vagy annak egy részét a felebbezőnek soha bérbe nem adta, sem ahoz, hogy oda beköltözzék, hozzá nem járult, tehát az egyház felebbező között olyan jogviszony, amelyből az egyhárra bármiféle kötelezettség származhatnék, nincs.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a felebbezés elutasítása mellett a szatmári presbyterium idézett határozatát megerősíti.

32. A felsőbányai presbyterium f. évi máj. 9-én tartott gyűlésének 16 sz. szótöbbséggel hozott szabályszerű határozatában, illetve határozat alapján lelkész és főgondnok az iránt kérelmeznek, hogy az egyház a volt kántori lakást és a hozzátartozó területet eládhassa s az eladási árból befolyt összeget a templom befedési és az iskola renoválási költségeire fordíthassa. A kérelem indokául azt hozzák fel, hogy ez a még régen jobb anyagi viszonyok közt levő, elég népes egyház az utóbbi időben nemcsak lélekszámában apadt le 886-ról 347-re, hanem az Agrár reform elvevén az egyház 76 hold földjét, anyagilag is teljesen leromlott, még hozzá a város által adott 168 m³ tűzifa is elvonatott s az egyház 40.000 K. hadikölcsönbe fektetett pénze szintén elveszettnek mondható. A gyülekezet tagjai tulnyomó részben szegények, bányászok, kik állandóan béremelésért zugolódnak

s akik nagyobb áldozatot hozni, hogy az egyház a pusztulás örvényébe ne jusson, képtelenek. Kérik végül azt is, hogy közgyűlésünk mutasson valami utat és módot az egyház anyagi szanálására.

Közgyűlésünk, bár szomorúsággal értesül a felsőbányai egyháznak, mely egyházmegyénk határszélén egyik erős várunk volt aggodalmas helyzetéről, amelybe önhibáján kívül jutott, de mivel tisztán látja, hogy a tervbe vett ingatlan eladás csak ideig-óráig segíthetne a nehéz bajokon a kérelemhez nem járul hozzá s a szóban forgó ingatlan eladását nem engedi meg; egyszersmind hangsúlyozza s utasítja az egyház előljáróságát, hogy az egyháztagok buzgóságát, áldozatkészségét a legteljesebb mértékben felkelteni s élővé tenni első s legfőbb kötelességének ismerje, mert ez lesz — az önmagán való segítés — az egyetlen út és mód a teljes romlás elkerülésére.

Végül azt méltánytalan, igazságtalan s törvénytelen eljárást, amely, az Agrár reform végrehajtásánál a felsőbányai egyházzal szemben alkalmaztatott, az iratok kapcsán a főt. egyházkerületre, mint egyetemes sérelmet, fölterjeszti.

33. A *vámfalu-i* presbyterium 1925. évi aug. hó 8. napján hozott 4. sz. határozatával az eddigi elévült és a mai viszonyok között már helyt nem álló adókulcsa helyett új adókulcs életbeléptetését mondotta ki, mely szerint a minden család által egyformán fizetendő alap (családi) adón kívül 1—9 osztályba sorozással az egyháztagok teherbíró képessége arányában állapított meg az egyházi adó mennyisége. — Ezen új kulcs szerinti kivetés igazságosabb a réginél, nem is jár a gyülekezeti tagok jelentősebb megterhelésével s a csatolt jelentés és határozat szerint általános megelégedéssel találkozott.

Közgyűlésünk a *vámfalu-i* presbyterium szabályos formák között hozott, kellően indokolt és jogerős fenti határozatát jóváhagyja.

34. A *józsefházai* presbyterium 1916. évi február hó 7. napján hozott 16. sz. határozatával a költségvetési hiány fedezetéről akarván gondoskodni, érvényben levő adókulcsa módosítását s ez által az egyházi adó mérsékelt felemelését határozta el, olyformán, hogy a személyi adót házaspáronként 60 lei helyett 100 leiben, illetve a hegyi lakosoknál 30 lei helyett 50 leiben állapította meg.

Ezt a határozatot Sipos Károly és társai egyháztagok — arra való

hivatkozással, hogy a tervezett adóemelés a gyülekezet legszegényebb tagjait terheli — törvényes határidőn belül megfelelőbbézték.

Közgyűlésünk a felebbezés elutasításával a józsefházi presbyterium szabályszerűen hozott fenti határozatát jóváhagyja és megerősíti.

Kétségtelen tény gyanánt megállapítható az, hogy az egyházközségnek szüksége van az adókulcs módosítással befolyó nagyobb jövedelemre; másfelől az sem kétséges, hogy a házaspáronként 40, illetve 20 lei többlet nem olyan számottevő összeg, amennyit a legszegényebb egyháztag is meg nem fizethetne.

35. A batizi presbyterium 1926. évi február hó 21. napján hozott 11. sz. határozatával érvényben levő adókulcsát megváltoztatja olyformán, hogy az eddig fizetni kötelezett személyi és termény-adón kívül *közmunka adót* is igényel az egyházközség tagjaitól. És pedig *kézi napszámot* (vagy ennek fejében 80 lei váltáságot) azon egyháztagok tartoznak adni, akiknek nincsen járó jószáguk és 10 köblös földnél kevesebb ingatlan birtokuk van. *Igás napszámot* (egyét) azok teljesítenek, akiknek 10—80 köblös földjük van. Akiknek 80 köblösnél több földjük van, 2 igás napszámot kötelesek adni, tekintet nélkül arra, van-e igás jószáguk, vagy nincs. Az igás napszám váltása egyelőre 160 lei.

Közgyűlésünk a batizi egyház presbyteriumának kellően indokolt szabályszerű és jogerős határozatát jóváhagyja.

36. A szatmárhegyi lelkész 1925. évi július 22-iki kelettel Esperes urnak jelenti, hogy a presbyterium megelőző határozataira támaszkodva 45.000 Lei bekerülési összeggel takarékmagtári épületet épített. A magtárépítés költségeit alapja tőkepénzének felhasználása útján fedezte. Sem az építkezés lefolytatásához, sem az alapok felhasználásához előzetesen nem kérte az egyházmegye jóváhagyását, most utólagosan kérve annak megadását.

Közgyűlésünk súlyos mulasztást lát a szatmárhegyi egyház presbyteriuma azon eljárásában, hogy jelentős összegű építkezést végez s erre alapjai tőkéit felhasználja fel-sőbbhatósági jóváhagyás kieszközlése nélkül.

A fennforgó körülményekre tekintettel azonban, megelőzni kívánja ezúttal a felelősség megállapítását és a fegyelmi eljárás indítványozását, de elkötelezi a szatmárhegyi presbyteriumot arra, hogy pontosan állapítsa meg azon

összeget, melyet alapjaiból felhasznált és szabályszerű határozat hozatala mellett mondja ki annak kölcsönvételét, körvonalozva a feltételeket is, t. i. mennyi idő alatt fizeti azt vissza a felhasználás időpontjától számított kamataival együtt.

Miután pedig az 1924. évi számadásai vizsgálata nyomán az is megállapítást nyert, hogy alapjai egy részének tőkéit más célra már előbb is igénybe vette (14.222 leit) fenti határozatában ezt is vegye számításba s ezen határozatát terjessze fel közgyűlésünkre jóváhagyás és további eljárás lefolytatása céljából.

37. A *kiskolcsi* egyház presbyteriuma 1926. évi február hó 6. napján kelt számú határozatával az áradás alkalmával megron-gált vizimalma javítási költségeire, valamint a lelkészi lakás építési költségeiből fennálló tartozásai visszafizetésére 54.000, azaz ölvennégy ezer Lei rendkívüli adót vetett ki a gyülekezet tagjaira, egyenként 100—2000 Leig terjedő összegben birtokarány alapján.

Közgyűlésünk a *kiskolcsi* presbyterium kellően indokolt, szabályszerű formában hozott jogerős határozatát egész terjedelmében jóváhagyja.

38. Az *avasujvárosi* presbyterium 1926. évi aug. hó 1. napján hozott III. sz. határozatával kimondotta, hogy temploma javítási költségeire, továbbá orgona és harang beszerzésére 1—12. osztályba sorozással 650.000 Lei adót vet ki az egyházközség tagjaira. A határozat bemutatása mellett kéri annak jóváhagyását.

Közgyűlésünk az *avasujvárosi* egyház szabályszerű formák között hozott fenti határozatát jóváhagyja s az abban foglalt adó kivetését engedélyezi.

39. A *szamoskrassói* presbyterium 1926. évi aug. hó 1. napján 13. sz. alatt hozott határozatával kimondotta, hogy egy drb. 400 kgr. súlyu harang beszerzési, továbbá új templomkerítés építés és toronyóra javítás költségeire, végül pedig az 1922. évben eszközölt templomjavítás költségeiből fennálló 48.000 Lei adósságának kifizetésére 250.000 Lei rendkívüli egyházi adót vet ki a folyó 1926. évben az egyházközség tagjaira. Kivetés alapját az állami adó mennyisége képezi.

Közgyűlésünk a *szamoskrassói* presbyterium szabályszerű formában hozott fenti határozatát jóváhagyja s az ott elsorolt célokra fordítandó 250.000 Lei rendkívüli adó kivetését engedélyezi.

40. Az *adorjáni* egyház presbyteriuma 1926. július hó 18-án kelt 44. számú határozata bemutatása kapcsán azt kérelmezi, engedné meg közgyűlésünk tőkepénzei kamatjövedelmének a belhivatalnoki fajárandóság beszerzésére leendő fordítását. Ezzel a kérelemmel tehát azt célozza, hogy tőkái (circa 100.000 .Lei) további gyarapítása alól felmentést nyerjen s a különben is igen súlyos adóterhet viselő csekély számú gyülekezet tagjain egyszersmindenkorra könnyítve legyen.

Közgyűlésünk az *adorjáni* presbyterium évente megismételt kérelmének helyt adva, megengedi, hogy az egyház tőkepénzeinek kamatjövedelmét a megjelölt célra felhasználhassa.

Magától értetődik, hogy egyes meghatározott célt szolgáló tőkái, vagy alapjai évi jövedelmét nem használhatja fel s e tekintetben az egyházi törvény s az egyházmegyei utasítások szerint tartozik eljárni.

41. Soós János atyai tanítónak fizetés kiszolgáltatás tárgyában beadott panaszát

közgyűlésünk az illetékes közigazgatási bírósághoz áteszi.

42. A *sárközüjlaki* egyház kormányzásával megbízott *adorjáni* presbyterium 55—926. sz. határozata kapcsán jelenti, hogy a *sárközüjlaki* egyház tulajdonát képező Egey Ferenc-féle ingatlanok visszadása tárgyában hagyományozó egyik oldalági rokona perrel fenyegette meg az egyházat. Jelenti egyuttal, hogy az egyházmegyei ügyész ur védelmét kérte ez ügyben.

Helyeslő tudomásul szolgál.

43. Az *adorjáni* presbyterium f. évi június 20-án tartott gyűlésének 49. sz. határozatával, mint a *sárközüjlaki* egyház ügyeinek megbízott intézője, hivatkozással az egyházmegyei látogatóság utasítására azt kéri, hogy közgyűlésünk tegyen intézkedést a *sárközüjlaki* kántortanítói állás megszüntetése vagy tovább való fenttartása iránt. Véleménye szerint, amennyiben a minimális 20 tanköteles a *sárközüjlaki* egyházban megvan s a jelenlegi ideiglenes kántortanítónő kötelességeit buzgósággal és közmegeledésre végzi, a kántortanítói állás fenttartása s a kántortanítónő további alkalmazása — még az iskolai tanítás szünetelése ellenére is — óhajtandó és megvalósítandó volna.

Egyházmegyei közgyűlésünk, bár ismeri azokat a bajokat melyek a *sárközüjlaki* egyházat majdnem a teljes elzúllás szélére juttatták, de azon elvi álláspontból folyólag,

hogy a mai viszonyok között iskoláinkhoz törhetetlenül ragaszkodni kettős — vallási és fajikötelességünk, határozatilag kimondja, hogy a sárközujlaki kántortanítói állás továbbra is fenntartandó s felhatalmazza az adorjáni presbyteriumot a jelenlegi kántortanítónő további alkalmazására, illetve az állás betöltésére.

44. Az egyházmegyei elnökség ügyészi indítvány folytán a sárközujlaki presbyteriumot, miután az egyházmegyei fegyelmi bíróság elnöksége a presbyterium tagjait s gondnokát 44. f. ü. 1925. sz. a. állásaiktól felfüggesztette, 1510—1925. sz. végzésével az E. T. I. t.-c. 47. §-a alapján közgyűlésünk nevében feloszlatta s az egyház ügyeinek vezetésével az adorjáni presbyteriumot bízta meg.

Közgyűlésünk az elnökség intézkedését jóváhagyólag tudomásul veszi.

45. Olvastuk a f. évi ápr. 22-én tartott egyházkerületi közgyűlés 26. sz. határozatát. E határozat dr. Harcsár Géza egyházkerületi világi főjegyzőnek az egyetemes egyházfenntartási alapról tett jelentését foglalja magában, amely szerint az alap vagyona készpénzben és követelésekben 410.847 L. A kamatjövedelem az egyházkerület 3 középiskolája részére utaltatott ki egyenlő arányban s ezután is 10% tökéletesen kívül azok segítségére fordítandó. Megtudjuk a határozatból továbbá, hogy a gyűjtés tovább folytatandó s míg a legvagyonosabb nagyszalontai egyházmegye egyetlen egyháza sem járult az alap gyarapításához, viszont a bánáti s nagybányai egyházmegyék espereseinek az alap megteremtése s tovább fejlesztése érdekében kifejtett buzgó tevékenységükért köszönet mondatott.

Tudomásul szolgál.

46. Eskütételre jelentkeztek Borbély Sándor avasujvárosi, Rác B. Béla tamásváraljai és Szászné Szabó Viola nagybányai tanítók, illetve tanítónő.

Miután a hivatalos esküt letették, esperes ur szives üdvözlés mellett rámutat mostani helyzetünkre, mely a tanítói pálya munkásaitól fokozottab erő kifejtést, vallásunkhoz, fajunkhoz való ragaszkodásunk öntudatos kidomborítását kívánja s közgyűlésünk jókívánatai között bocsátja el őket.

47. Esperes ur 234—1926. f. évi febr. 18-án kelt leiratával lelkész jelentésére s panaszára, utasította a kakszentmártoni presbyteriumot, hogy az 1924, 1925. évekről hátralékban levő lelkészi fizetést — búza és fájárandóságot — személyi felelősség terhe alatt szolgáltatassa ki.

Nem tűnik ki az iratokból, hogy lelkész esperes urnak hivatkozott leiratát a presbyteriumban tárgyalta volna, de f. évi jun. 24-én újra panasolja, miszerint hátralékos fizetésének kiszolgáltatását a presbyterium egyenesen megtagadja dacára annak, hogy erre az egyházmegyei látogatóság által is felhivatott. Ugyanekkor azt is panasolja lelkész, hogy V. Király Ferencz gondnok a számadások elkészítéséhez szükséges naplókat nem adja át neki. Ide vonatkozólag esperes ur 907—1926. sz. és 908—1926. sz. f. év jun. 29-én kelt leirataival a presbyteriumot ismételten utasította a lelkészi hátralékos fizetések késedelem nélkül való kiszolgáltatására, valamint annak az összegnek megtérítésére, amelyet az egyházkerületi pénztár, mint az egyház terhére, a lelkész állami illetményeiből levont, utasította a gondnokot az adóbeszedési és gondnoki naplók lelkész kezéhez való átadására. Ezek a leiratok — utasítások —, bár a csatolt kézbesítő iv tanúsága szerint a presbyterium tagjainak s gondnoknak tudomására jutottak, nem voltak tárgyalhatók a presbyteriumban azért, mert a f. évi jul. hó 11. és 13-ra szabályszerűen összehívott presbyteri gyűlésében egy választott presbyter sem, sőt az utóbbin gondnok sem jelent meg.

Közgyűlésünk, midőn sajnálattal és megdöbbenéssel látja a kakszentmártoni egyházban lábra kapott szomorú jelenségeket, a lelkésszel szemben való engesztelhetetlen ellenségeskedést, a felsőbb hatóság utasításainak semmibe vevését, midőn a gondnok és presbyterium eljárását teljes mértékben rosszalja és elítéli, bár ez az eljárás magában foglalja az V. t.-c. 34. §-a 1. 4. és 6. pontjaiban foglalt feyelmi eseteket, nem akarván most azonnal a végső megtorláshoz nyulni, utasítja a presbyteriumot, hogy lelkész részére az 1924. és 1925 évekről hátralékos búza és fájárandóságot, illetve ezeknek 1924. és 1925. okt. hó végén érvényben volt piaci árát, ugyszintén 3707. L. készpénzt melyet lelkész az egyházért sajátjából fizetett, e határozat keltétől számított 15 nap alatt személyes felelősség terhe mellett szolgáltatassa ki, illetve fizesse meg.

48. Az adorjáni presbyterium folyó évi jun. 20-án 49. sz. a. hozott határozatában azt kéri s e kérelmet lelkész és gondnok az egyház megyei bíróságához intézett, jul. 23-án kelt beadványukban megismétlik, hogy a sárközüjlaki egyház ügyeinek intézése alól mentsék fel, tekintettel azon körülményre, hogy gondnoka gyermektelen, segítség nélkül való ember lévén, saját gazdasági teendőinek sérelme nélkül

az adórjáni teendők mellett, a sárközlaki egyház sokféle baját is vállán hordozni képtelen s ez emberileg nem is kívánható tőle, hogy továbbá lelkész kis leánykája hosszas és súlyos betegsége által leszúlva, állandó aggodalomban él s a sárközlaki megbiztatás miatt gyermeke betegágya mellett, apai kötelességeinek sokszor nem tehet eleget.

Közgyűlésünk, bár elismeri a lelkész aggodalmas helyzetét, s a gondnok nagy megterhelését, a kérelem teljesítését a bíróság határozatától teszi függővé.

49. A halmi-i ref. egyház presbyteriuma 1925. évi jun. hó 13-án tartott gyűlésében 4. sz. a. egyhangulag hozott határozatával kimondotta, hogy a presbyteri gyűlésekről indokolatlanul elmaradt presbytereket 1 ízben 50 L., másodsorban 100 L. bírásgal sújtja, 3. esetben a presbyteri tisztség elvesztésével bünteli s kéri a határozat jóváhagyását.

Közgyűlésünk, bár a határozatot a jó rend és szükséges fegyelem szempontjából üdvösnek tartja s készséggel hozzájárul ahhoz, hogy a halmi-i egyház e határozatát saját autonóm hatáskörében, az annak való önkéntes engedelmesség alapján gyakorolja, de a törvény értelmében felhiva a presbyteriumot, hogy a mulasztást elkövető presbyterek ellen esetről-esetre kérje a fegyelmi eljárás megindítását.

50. A halmi-i presbyterium 1926. évi január hó 6. napján kelt 3. sz. s a közgyűlés január hó 17. napján kelt 3. sz. határozata alapján az egyházi épületek javítására s általában költségvetési egyensúlya biztosítására az érvényben levő s pénzben fizetett adóknak 30%-al leendő felemelését mondotta ki.

Közgyűlésünk a halmi-i presbyterium kellően indokolt szabályos formák betartása mellett hozott jogerős fenti határozatait jóváhagyja.

51. Az amaczi lelkész és gondnok 1925. szept. 5-én kelt beadványa, majd 1926. július 31-én 5. szám alatt hozott presbyteri gyűlési határozata bemutatása kapcsán jelenti, hogy 1909. évben új iskolája építési költségei fedezésére saját alapjaitól 4664 Leit vett kölcsön s most utólagosan kéri ennek tudomásul vételét s az egyházmegye jóváhagyását.

Közgyűlésünk az amaczi egyház idézett beadványban és szabályszerű határozatában foglalt bejelentést tudomásul véve, megengedi a 4664 leinek saját alapjaiból való köl-

csönvétele; utasítja egyuttal presbyteriumot, hogy e kölcsön mielőbbi visszafizetéséről gondoskodják! Különben a kölcsön ügyet végleges megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

52. A *nagybányai* presbyterium 1926. évi május hó 5. napján kelt 32. sz. határozatával kimondja, hogy a lelkészi lakás és iskola renoválási költségei fedezésére saját alapjaiból vesz kölcsön 100.000 Leit azon átmeneti időre, míg ez az összeg társadalmi aktio útján biztosítva lesz.

Közgyűlésünk a nagybányai presbyterium szabályszerű formák között hozott fenti határozatát jóváhagyja, és megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

53. A *hiripi* presbyterium 1925. évi december hó 4. napján kelt 43. sz. határozatával a 79—1925. köz. bírósági ítéletben körvonalozott feltételek szerint 4 példányban kiállította lelkészi állomásának díjlevelét s kéri annak felsőbb hatósági jóváhagyását. Ezzel közmegnyugvást keltően lezáródott ez a régóta megoldatlan kérdés, mely közgyűlésünk tárgysorozatában is annyi év óta szerepelt.

Közgyűlésünk a hiripi egyház törvényes formák betartása mellett hozott fenti jogerős határozatát s a beterjesztett lelkészi díjlevelet jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határozza.

54. A *vámfalui* presbyterium 1925. évi aug. hó 8. napján szabályszerű formák között hozott 5. számú határozatával módosítva állította ki lelkészi állomása díjlevelét s 3 példányban közgyűlésünk elé terjeszti jóváhagyás és további eljárás megtétele végett. A módosítás előnnyel jár a lelkészre nézve, mert termény-járandóságát meghatározott összegben állapítja meg s így az új díjlevelet lelkész elfogadja.

Közgyűlésünk a vámfalui presbyterium idézett határozatát s a beterjesztett lelkészi díjlevelet jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

55. A *szatmári* presbyterium 1926. évi június hó 13. napján 54. szám alatt törvényes formák között hozott határozatával 4 példányban kiállított, illetve módosított orgonista-kántori díjlevelét

közgyűlésünk jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határozza.

56. Az *adorjáni* egyház presbyteriuma 1925. évi augusztus hó

23. napján kelt 66. sz. határozata alapján 3 példányban kiállította s most jóváhagyás végett beterjeszti a „*Gyarmati Elek-féle szegény-alap*“ alapítványa alapító levelét. Tőke: 1000 Lei, kamatjövedelme szegény református iskolás gyermekek ruházására fordítandó.

Közigyűlésünk a szabályszerűen kiállított alapító levelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

57. A *máramarosszigeti* presbyterium 1926. évi június hó 6. napján kelt határozatával kiállította a „néhai Váradi Kálmán máramarosszigeti születésű volt aradi kir. táblabíró emléke-alapítvány“ alapító levelének 3 példányát, melyeket lelkész közgyűlésünk elé terjeszt jóváhagyás végett. Az alapítványi tőke összege: 20.000 Lei, kamatjövedelme a ref. egyház és iskola közszükségleteinek fedezésére fordítandó.

Közigyűlésünk a szabályszerűen kiállított alapító levelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határozza.

58. Az *avasujvárosi* presbyterium nevében lelkész beterjeszti az 1925. évben konfirmált ifjak és leányok: *Balla Károly és társai alapítványának*, továbbá az 1926. évben konfirmált ifjak és leányok: *Nagy Vilmos és társai alapítványok* 4—4 példányban kiállított alapító leveleit.

Közigyűlésünk a szabályszerű formában kiállított alapító leveleket a maga részéről jóváhagyja s megerősítés és a megjelölt helyre leendő szétosztás céljából fölterjeszti a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre.

59. Az egyházkerület 19—1925. sz. határozatában a *vasárnapiiskola*, *bibliakörök*, *egyházi énekkar* szervezése, a *hívek rendszeres látogatására*, az *iratterjesztés* felkarolására, a *szórványok lelki gondozására* utasítja a gyülekezetek vezetőit. E belmissiói munkák megindítása, rendszeressé tétele, illetve végrehajtása végett utasítja egyházmegyénket *belmissiói bizottság* megalakítására, melynek feladatait és kötelességeit részletezi is. Továbbmenőleg egy *vallásos néplap* megindítása és fenntartása tárgyában javaslatot és támogatást kér.

24—1926. sz. határozatában a) alatt vasárnapi iskolai vezetők részére tanfolyam, illetve *előkészítő konferencia* tartását határozván el, erre az egyházmegye kiküldötteit elvárja;

b) alatt pedig a konfirmálás idejére ad utasításokat, s úgy a *konfirmálást* érintő minden kérdésben mint

c) alatt a zsinat által közzétett *egyházfegyelmi* törvénytervezetre nézve javaslattételre hívja fel egyházmegyénket,

d) alatt a *missiói helyekről*, csoportosulásokról, s ezek szükségleteiről kér sürgős kimutatást,

e) alatt a kezelésünkben levő *közalapi* összegeknek a kerületi pénztárba leendő befizetését rendeli,

végül g) alatt a dr. Kecskeméty István szerkesztésében Kolozsváron ismét megjelenő közkezdvelt vallásos néplapnak, a „*Kis tükr*”-nek elterjesztése érdekében keresi meg egyházmegyénket s általa a gyülekezetek vezetőit és tagjait.

Közgyűlésünk az egyházkerület fenti határozatait, s az azokban foglalt rendelkezéseket tudomásul véve, megalakítja *missiói bizottságát* s ennek tagjaiul esperes uron kívül Szaplanczay Bertalan, Debreczeni István, Kürthy Károly, Sárközi Lajos és Visky Ferenc lelkészeket megválasztja.

Miután pedig a kerület fenti határozataiban érintett s a belmissiói munka körébe tartozó feladatoknak egyöntetű állandó és rendszeres teljesítésére nézve még mindig nincs egységes felfogás, sem pontosan körvonalazott utasítás s mindezt a most alakított belmissiói bizottság tervszerű és körültekintő munkássága útján várja egyházmegyénk: a kerület idézett határozatait is e bizottság elé utalja, hogy ezeknek, valamint a kerulettől időközben érkező utasításoknak figyelembe vételével, esetleg önálló kezdeményezés folytán is, jövő gyűlésünkre terjessze fel kellően kidolgozott és megindokolt, de a tényleges helyzetet is figyelembe vevő véleményes javaslatait a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre.

A közalapi pénzek beszolgáltatása tárgyában közgyűlésünk tisztelettel kéri egyházkerületi közgyűlést, hogy egyházmegyénket illetően méltóztassék eltekinteni vonatkozó határozata végrehajtásától, miután mi az 1919—1925. években kivetett és beszedett u. n. közalapi járulékokból missiói alapot létesítettünk, melynek kamatait egyházmegyénk területén levő missiók és szórványok gondozására fordítottuk eddig is, s ugyanarra kívánjuk fordítani a jövőben is. Ezzel a missiói munka anyagi terheinek fedezetét belkörüleg biztosítva látjuk. Természetes, hogy az 1926. évre kivetett közalapi járulékokat már a kerület rendelkezésére fogjuk bocsátani.

A Kolozsváron megjelenő „Kis Tükör“ vallásos néplapot melegen ajánlja közgyűlésünk alkotó tagjai s általuk hiveink párfogásába és figyelmébe.

Végül a nagyváradi konferenciára Debreczeni István és Szaplóczay Bertalan lelkészeket küldi ki utasítván pénztárost, hogy előzetes költségeik fedezésére 500—500 leit fizessen ki részökre; költség számlájukat pedig annak idején Esperes urnak mutassák be utalványozás végett.

60. Az *amaczi* presbyterium 1926. évi július hó 31-én hozott 4. sz. határozatában kimondotta, hogy az egyházközség tulajdonát képező s az amaczi 100. sz. betétben 280 hr.sz.a. felvett 1 kat. hold 946 □ öl területű ingatlanát eladja, mert olyan kedvezőtlen helyen fekszik, hogy út nincs hozzá, emiatt megfelelő hasznosítása lehetetlen. Az eladást az egyházmegye jóváhagyása esetén, nyilvános árverés útján kívánják eszközölni, az eladási árat pedig, amíg megfelelő ingatlant vásárolhatnak belőle, teljes egészében megőrizni, jövedelmét a belhivatalnoki fajárandóság és iskola tűzifa szükségletének beszerzésére fordítani határozták.

Közgyűlésünk az amaczi egyház szabályszerű formában hozott fenti határozatát azzal a kikötéssel, hogy az eladni szándékolt ingatlan vételárát alkalmas időben ismét ingatlan vásárlására fordítsa, a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti. Egyben pedig arra is föl hívja presbyteriumot, hogy az adásvételi szerződést, az azt jóváhagyó presbyteri határozattal együtt annak idején terjessze fel az egyházmegyei közgyűlésre.

61. A *máramarosszigeti* egyházközség presbyteriuma 1925. évi november hó 22. napján megtartott nyilvános árverésen eladta a máramarosszigeti egyház tulajdonát képező s a máramarosszigeti 342. sz. telekjegyzőkönyvben 2225 hrsz. alatt felvett 1017 □-öl területű ingatlant, a becsatolt árverési jegyzőkönyv szerint legtöbbet ígérő Michunya Péter és felesége Ofrim Anuca, kabalapataki lakosoknak 40.200 Lei vételárért.

Ezt az eladást tárgyalta úgy a közgyűlés, mint a presbyterium s a megejtett névszerinti szavazással hozott egyhangu határozatával jóváhagyta.

Közgyűlésünk a máramarosszigeti egyház közgyűlésének 1926. febr. 21-én kelt 2. sz., továbbá a presbyterium

1926. július 18. napján 4. sz. alatt szabályos formák között hozott s a fent megnevezett ingatlanok eladására vonatkozó határozatait, valamint az ezek alapján 3 példányban kiállított adásvételi szerződést annak hangsúlyozásával, hogy az eladott ingatlan árából alkalmas időben újra ingatlan vásárlandó, továbbá lelkészi illetményt képezvén az eladási ár évi hozama is a lelkészt illeti a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

62. A máramarosszigeti egyház presbyteriuma 1925. évi nov. hó 22. napján megtartott nyilvános árverésen eladta a máramarosszigeti egyház tulajdonát képező s a máramarosszigeti 1515. sz. telek-jegyzőkönyvben 6110. hrsz. alatt felvett u. n. Balás Gábor hagyatékát képező ingatlanát a legtöbbet ígérő dr. Lingvay Lajos és neje Csiszár Etelka máramarosszigeti lakosoknak 13.500 Lei, azaz tizenháromezer ötszáz Lei vételárért.

Ezt az eladást úgy az egyházközségi közgyűlés (1926. febr. 21-én kelt 3. sz.), mint a presbyterium (1926. július hó 18-án kelt 5. sz.) jóváhagyta.

Közgyűlésünk a máramarosszigeti egyház presbyteriumának és közgyűlésének szabályszerű formában hozott fenti határozatait s az ezek alapján 3 példányban kiállított és elfogadott adásvételi szerződést annak hangsúlyozásával, hogy az eladási ár alkalmas időben újra ingatlan vásárlásra fordítandó a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlésre fölterjeszteni határozza.

63—64. A *hosszumezői* egyház presbyteriuma 1925. nov. 22-én tartott ülésén IV. sz. szótöbbséggel hozott határozatával, a vámfaluí egyház presbyteriuma 1925. júl. 12-én tartott ülésén 3. sz. alatt hozott egyhangu határozatával megtagadta a tűzkárbiztosítási összeg felemelését célzó egyházmegyei rendelkezés végrehajtását.

Közgyűlésünk nevezett presbyterium renitens magatartását elítéli és még egyszer figyelmezteti őket, hogy közgyűlésünk hivatkozott rendelkezését 30 nap alatt hajtsák végre és tegyenek róla esperes urnak jelentést. Esperes urat pedig felkéri, hogy ha a végrehajtás jelzett időn belül meg nem történne, az illető presbyteriumok ellen fegyelmi eljárást tegyen folyamatba. Ezuttal kimondja, hogy azért

a kárért, mely a hosszúmezői, illetve a vámfalui egyházközséget a miatt érheti, mert a tűzkár ellen biztosított vagyonok értékét az egyházmegyei közgyűlés határozatának megfelelőleg fel nem emelte, nevezett egyházközségek presbyterei egyetemlegesen felelősek.

65. Olvastatik a máramarosszigeti lyceum (főgimnázium, jogakadémia, tápintézet) vagyoni ügyeiben az 1926. április 22-én tartott kerületi közgyűlés 30/a. számú határozata, mely a lyceum feletti fenntartói jog gyakorlását egyházmegyénkre ruházza s ennek folytán utasít, hogy egyházmegyénk tegye meg minden irányban a szükségessé vált intézkedéseket, eljárásáról jelentsen a kerülethez. Ezzel kapcsolatban olvastatik az azon határozat folytán esperes által 718—1926. sz. végzéssel kiküldött bizottság 1926. július 24. és 1926. július 31.-én felvett két jegyzőkönyve.

Egyházmegyei közgyűlésünk az E. T. t.-c. 98. § 3. bekezdés alapján a máramarosszigeti lyceum, mint alapítványból fenntartott collegium felett a fenntartói jognak egyházkerület által reá történt ruházását tudomásul veszi és elfogadja. Ebből folyólag Bakcsy Gergely középiskolai felügyelőnek a kerület 30/a. — 1926. sz. határozatával már tudomásul vett jelentése, valamint a lyceum volt igazgatótanácsának 1926. április 9-én tartott ülésén 2. sz. a. tárgyalta 1925. évi pénztári számadások felülvizsgálata tárgyában tett javaslata és határozata, végül az egyházmegyei elnökség által kiküldött bizottság elől hivatolt 2 rendbeli jegyzőkönyve alapján megállapítja, miképp a lyceum vagyoni számadása 1925. december 31-én a következő eredménnyel zárult:

a gimnáziumi vagyon bevétele	995087·75	kiadása	981404·76
az akadémiai	"	"	58068·06
az internátusi	"	"	20670·—
a gimnáziumi tiszta vagyon	1071534·63	leu	
az akadémiai	"	"	123028·29
az internátusi	"	"	48836·50

„ azzal, hogy ezen összegek a kiküldött bizottság által felvett 2 rendbeli jegyzőkönyvben foglalt megállapítások szerint szenvednek módosulást, különös figyelemmel arra, hogy a magyar korona összegben kimutatott értékek csak 1:4 arányban vehetők számításba, valamint hogy a vagyoni tételek

között tekintélyes összeggel szereplő hadikölcsönkötvények ez idő szerint cselekvő vagyoni értéket alig képviselnek.

Ezen lyceumi alapítványi vagyon jogakadémia, főgimnázium és tápintézetre tagolt kezelését közgyűlésünk megszünteti annyival inkább, miután ezen intézmények ez idő szerint külön-külön működést nem fejtenek ki, s végeredményében valamennyien egyöntetű iskolai kulturcél szolgálatára hivatottak.

Az így összesített ezen lyceumi vagyon kezelésével a kerület60/a—1926 sz. határozatával felosztatott igazgatótanács helyébe átmenetileg 1—7 (hét) tagból álló ideiglenes igazgató-tanácsot biz meg, amelybe az esperes, vagy helyettesítésében az egyházmegyei gondnok elnöklete alatt tagokként kiküldi: az egyházmegye részéről: Dr. Harcsár Géza, Dr. Nagy Sándor, Magoss Ferencz tagokat, máramarosszigeti lyceum részéről pedig: a máramarosszigeti ref. egyház *lelkészét, főgondnokát*, és a lyceum *pénztárnokát*, azzal, hogy a lyceum az idő szerinti jogtanácsosa szintén részt vesz ezen ideiglenes igazgatótanács működési idejére az igazgató tanács ülésein tanácskozási joggal, de szavazat jog nélkül.

Utasítja a most megbízott ideiglenes igazgató-tanácsot, mikép a kiküldött egyházmegyei bizottság által 1926. július 24-én és július 31-én felvett jegyzőkönyvben foglaltak figyelembe vételével, a lyceum összesített vagyonleltárát 1926. január 1-i értékkel pontosan készítse el, a volt igazgató-tanács azon határozatait, melyek felsőbb egyházhatósági jóváhagyást igényelnek, vizsgálja felül, azon határozatok végrehajtását a kifizetett tanulmányi (ösztöndij) és egyéb segélyeknek a határozatoknak megfelelően történt felhasználását, az azokra előírt követelmények betartását ellenőrizze; a fő jövedelmi forrást képező Simapuszta hasznosítása tekintetében tett kifogásokat vizsgálja meg, egyszóval az összesített leltár pontos megállapítása mellett, szabatosan állapítsa meg az 1926. január 1-i statust. Tegyen ezek alapján előterjesztést az igazgatótanácsi határozatok és számadások multra vonatkozó jóváhagyására, valamint készítsen szabatos költségvetést az 1926. évre, melybe a szükségesnek ítélt építkezési beruházások szintén felveendők.

Az egyházmegye esperesét felhatalmazza közgyűlésünk hogy ezen előterjesztések alapján a volt igazgatótanács vonatkozó határozatait az 1925. évi számadásokat, valamint 1926. évi költségvetést az egyházmegye részéről, saját hatáskörében megfelelően bírálja el s ennek eredménye szerint jóváhagyási záradékkal lássa el.

Elvként kimondja továbbá közgyűlésünk, miképp a lyceumi alapok és vagyonok a máramarosszigeti ref. egyház vagyonától szabatosan elkülönítendők. Az ingatlanok telekkönyvi állapota, jellegüknek kitüntethetése, de legalább is okirattal leendő elkülöníthetése céljából felül vizsgálendő, s ez irányban a netán szükséges intézkedések foganatosítandók. A lyceumi vagyon jövedelmei, az alapításnak megfelelően kizárólag magyar ref. kulturcélokra lévén fordíthatók, addig is, míg az iskola újból megnyitátnék, avagy más jellegű közép, vagy felső ref. oktatási iskolává átalakíttatnék, e jövedelmek részben tőkésítésre, részben a szatmári ref. főgimnázium segélyezésére, részben ösztöndíjak nyújtására lesznek fordítandók.

A lyceum küligazgatására vonatkozólag a volt máramaros-ugocsai egyházmegye Nagyszöllösön 1899. szeptember 27-én tartott közgyűlése által 63. sz. a. elfogadott szabályrendelet egyházmegyénk kerületileg elismert jogutódlása folytán, az új helyzet és a változott viszonyok következtében szintén átalakításra, s a helyzethez alkalmazásra szorul, miért is utasítja közgyűlésünk az ideiglenes igazgató tanácsot, hogy az iskola jövőbeni kulturális mikéntjére, s egyben annak igazgatására egy új, a viszonyoknak megfelelő szabályrendelet tervet dolgozzon ki, s azt terjessze be közelebbi közgyűlésünkhöz, hogy annak jóváhagyása esetén a lyceum kulturális hivatását lehetőleg már az 1926—27. iskolai évben megfelelően fokozottabb mértékben folytathassa, valamint hogy vezetésére és vagyonának kezelésére a végleges szerv megalkotható legyen.

Az egyházmegye esperese felkérte, hogy a jelen határozattal delegált ideiglenes igazgató-tanácsot mielőbb hívja össze, hogy az haladéktalanul megtehesse a szükséges intézkedéseket.

Jelen határozatunk tudomásulvétel végett felterjeszten-

dő az egyházkerületre 30/a—1926. számra hivatkozással, úgy kiadandó az ideiglenes igazgató tanácstagjainak a lyceum feloszlott igazgató-tanácsának és a máramarosszigeti ref. egyháznak.

66. A *nagytarnai* presbyterium 1926. évi ápril. hó 6, napján kelt 2. sz. határozatával kiállítja és 4 példányban beterjeszti a lelkészi állomás ujonnan szerkesztett díjlevelét, melyben a lakás, fa és földjárandóság ugyanaz, mind a régi díjlevélben volt. A pontos mennyiségben meg nem állapított buza fizetés helyett 8 q búzát állapít meg, viszont a régi díjlevélben szereplő készpénz, szolgálmány, 2 h. 34 □-öl föld hasznóbére és tőkeképző segély (280 kor) helyett a magtári alap jövedelmet jelöli meg kárpótlásul.

Közgyűlésünk fölhívja a nagytarnai presbyteriumot hogy Esperes urnál hitelt érdemlő okmányokkal igazolja, vajjon a tervezett díjlevél módosítás folytán a lelkészi javadalom nem csökken-e!? Esperes urat pedig fölkéri és meghatalmazza, hogy amennyiben arról győződnek meg, hogy az új díjlevél a réginek megfelelő értékű javadalmat biztosít, a díjlevelet közgyűlésünk nevében jóváhagyó záradékkal lássa el és megerősítés végett terjessze fel a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre.

67. A *szatmáruddvari*-i presbyterium 1926. július 13-án II. szám alatt hozott határozatával a lelkészi állomás részére új díjlevelet állított ki s e határozatát, valamint az új díjlevél 4 példányát közgyűlésünk elé terjeszti jóváhagyás végett.

Közgyűlésünk a rendelkezésre álló adatokból nem állapíthatván meg, hogy az ujonnan kiállított lelkészi díjlevél nem jár-e jövedelem csokkulással, kiküldi Bogdán Lajos főjegyző és Dr. Helmeczy József tanácsbíró urakat az udvari-i egyházba, hogy a helyszínen értékeljék meg az érvényben levő díjlevél elhagyandó tételei kárpótlásául felajánlott természetbeni váltságot s győződjenek meg arról, hogy az új díjlevél szerint biztosítani szándékolt lelkészi javadalom egyenértékű-e azzal, amit érvényben levő díjlevél biztosít?! Esperes urat pedig felkéri és meghatalmazza, hogy amennyiben a küldöttség jelentéséből azzól győződnek meg hogy javadalom csökkenéséről szó nincsen: a beterjesztett díjlevelet közgyűlésünk nevében e számra hivatkozással jóváhagyni s a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésére fölterjeszteni sziveskedjék.

68. A *lázárii* presbyterium 1926. június 13-án II. sz. alatt hozott határozatával megújítva 1924. márc. 2-án a lelkészi állomás díjlevelének -- mely egyszersmint adókulcsa is! -- módosítására vonatkozó I. sz. határozatát, ezen határozatainak s az ezek alapján kiállított új díjlevelének megerősítését kéri.

Egyházmegyénk 19—1924. sz. határozatával már elutasította egyszer ezt a kérelmet s megbizottakat küldött ki egy minden zugolódást megszüntető, méltányos és igazságos adókulcs megállapítására.

S miután e küldöttség munkája is eredménytelen lett 22—1925. sz. határozatával arra utasította a *lázárii* presbyteriumot, hogy a lelkészi díjlevelet a javadalom csonkítása nélkül állapítsa meg; míg ez meg nem történik, a régi díjlevél érvénye fenn áll.

Közgyűlésünk szomorú megállapításával annak, hogy a *lázárii* lelkész és presbyterium tagjai között hiányzik a szükséges megértés és bizalom s a békességes megegyezés még mindig nem jöhetett létre a fenti kérdésben, tudva azt is, hogy a tervezett adókulcs és díjlevél életbeléptetése esetén előbb vagy később jövedelemcsökkenés állana elő, idézett határozatoktól a jóváhagyást ezuttal is megtagadja. Utasításul adja egyuttal, hogy olyan díjlevelet állítson ki, amely az adókulcstól függetlenül fix összegben biztosítsa a lelkészi fizetést, az adókulcsát pedig úgy állapítsa meg, hogy mindenkor fedezhesse belőle a díjlevélben kötelezett járandóságokat. Amíg ez meg nem történik, a régi díjlevél érvényben marad.

69. Takács Lajos a nagybocskói missziói kör lelkésze a presbyterium nevében az iránt kéri, hogy a nagybocskói templom elavult zsindelyfedelének megújítására közgyűlésünk 5000 Lei segélyt engedélyezzen; kéri továbbá, hogy a nagybocskói egyház, illetve missziói kör 4880 L. kulturadó hátraléka töröltessék s végül, hogy a földmivelésügyi miniszterhez 50—60 m³ fasegély adása iránt benyújtandó kérvényüket ajánlással lássuk el.

Az első kérés azzal van megokolva, hogy az egyház, mely ma már csak 22 lelket számlál, a missziói kör területén 30 községben szétszórtan élő 140 református hozzájárulásával sem képes a 17560 leuba kerülő munkálatot, bár 13283 L. fedezete van rá, végrehajtani, a második kérésnek a hivek csekély száma s nagy szegénysége képezi alapját.

Közgyűlésünk, bár szomorú sejtelemmel gondol arra

hogy a másvallásuak, másnyelvűek tengerében fuldokló ez a kicsiny ref. magyarság előbb-utóbb el fog merülni, vallásunk, fajunk iránt való szent kötelességeinkből folyólag a kéréseket teljesíti s felhatalmazza esperes urat, hogy a kért 5000 L. segélyt, amennyiben van reá fedezet, a számvevőszék meghallgatásával, az egyházmegyei pénztárból kiutalhassa.

E határozatot tekintettel a második kérésre, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjesztjük.

70. Kiss Sándor misztótfalui lelkész és Fekete Károly gondnok 2 drb. presbyteri gyűlési jegyzőkönyvi kivonat, vállalati költségvetés és szerződés kapcsán a templom-torony renoválási és újrafestési munkálatainak engedélyezését kéri.

Közgyűlésünk a kérelmet azzal teszi vissza, hogy az ügy a presbyterium autonom hatáskörébe tartozván, felsőbb hatóság engedélyét, jóváhagyását nem igényeli.

71. Az apahegyi leányegyház presbyteriuma f. évi jun. 27-én tartott gyűlésében II. szám alatt hozott határozatával az iránt kérelmez, hogy Apahegy az apai egyháztól a színérváraljai egyházhoz csatoltassék át. A kérelem indokául fel van hozva, hogy közigazgatásilag Apahegy Színérváraljához csatoltatván, az apahegyieknek minden dolguk oda irányul, hogy továbbá az Apából Apahegyre vezető út annyira megromlott, miszerint ez utóbbi csak Színérváralján keresztül közelíthető meg. Az apai és színérváraljai presbyteriumok beleegyeznek az el-, illetőleg az átcsatoláshoz.

Közgyűlésünk a kérelemhez hozzájárul azzal, hogy az átcsatolás 1927. jan. 1-én veszi kezdetét s határozatát megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.

72. Dávid Sándor szatmárudvari-i beszolgáló lelkész a presbyterium f. évi július 25-én III. sz. a. hozott határozata kapcsán azt kéri, hogy Jeney Juliánna okl. tanítónő, ki a szatmárudvari iskolánál, mint helyettes kántor-tanító két év óta működik, rendes tanító gyanánt állásában véglegesíttessék.

Közgyűlésünk utasítja a presbyteriumot, hogy a tanítói állás betöltésénél a Népisk. Szervezet és Szolg. Pragmatika 114—120. §-ai értelmében járjon el.

73a. Tárgyaltatott a számvizsgáló bizottság jelentése az egyházmegyei közpénztár és az abban kezelt alapok 1925. évi számadásairól.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházmegyei közpénztár s az abban kezelt alapok 1925. évi számadásait megvizsgáltuk s arról szóló jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

Az előző számadásban megállapított maradvány, tőke, hátralék, követelés a megállapított összegekben áthozatott, a számadás a pénztárkönyv és nyilvántartás alapján készült s azokkal egyes tételeiben és végösszegében megegyezik, a számadás minden tétele, bevételben és kiadásban hitelesen okmányoltatott.

A tartozások befizetését 12 egyház, esperes ur többszöri felszólítása dacára is nem teljesítette, innen van, hogy oly nagyarányu hátralék mutatkozik az év végén. A számadások lezárása óta ugyan a legtöbben eleget tettek ebbeli kötelezettségöknek, de Pusztadarócznál 2428·60 L., Dabolcznál 2129·70 L., Halminál 5272·40 L., több évi tartozás, valamint Batiznál 248 L., Kőszegremeténél 286 L., Sándorhomoknál 266 L., Vámfalunál 266 L., Halminál 196 L., Dabolcznál 240 L. nyomtatvány ára mai nap is fizetetlen!

A közpénztár, valamint a külön rendeltetésű alapok tőkái: készpénz, takarékbetétek és bevételi hátralékok alább közlendő összesítő kimutatások tételei és eredményei szerint helyesen állapítottak meg. Az értékek pedig pénztáros kezelésében és őrizetében hiány nélkül megvannak.

Jelentjük továbbá, hogy a tőkepénzek nagyrészből a Szatmári Takarékpénztár egyesületnél, kisebb részben pedig a Nagybányai Városi Takaréknál vannak 15% kamatjövedelem biztosítása mellett elhelyezve.

A számadások főbb tételeit magában foglaló és az egyházmegye vagyoni állását feltüntető kimutatásokat a következőkben közöljük:

Bevételek 1925. évben.

Folyó szám	Tárgy	Költség előirányzat		Tényleges bevéendőség		Bevétel		Hátralék	
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
1	1924. évi pénz maradvány	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1925. évi egyh.m. adó	32900	—	32896	60	28133	40	4463	20
3	Késedelmi kamatokból	1500	—	2412	91	1043	91	1369	—
4	Szatmári főgymn. segélyezésére	41000	—	39697	—	33437	—	6260	—
5	Tanítónő képző segélyezése	—	—	157	10	157	10	—	—
6	Hátralékokból	13200	—	14925	46	8088	80	6836	66
7	Tőkepénzek kamatja	5500	—	9134	34	9134	34	—	—
8	Nyomtatványok ára	—	—	11413	—	9129	—	2284	—
9	Adományokból	—	—	3000	—	3000	—	—	—
10	Átmeneti tőkék	—	—	9354	95	9354	95	—	—
11	Consensus	—	—	49	90	49	90	—	—
12	Bírságpénzekből	—	—	2702	—	2702	—	—	—
	Összesen	94.100	—	125.743	26	104530	40	21212	86

Megjegyzés. Hátralék címen kimutatott 14925.46 lei tényleges bevéendőség és az 1924. évi zárszámadásban közölt 15731.96 Lei közötti különbözet a 40—925. sz. Egyházmegyei határozatban elrendelt törlés (806.50) folytán állott elő.

1926. AUG 73 a.

Kiadások 1925. évben.

Folyószám	Megnevezés	Előirányzat				Tényleges kiadás				Megjegyzés
		Egyenkint		Összesen		Egyenkint		Összesen		
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	
	I. Tisztviselők díjazása									
1.	Esperes tiszteletdíja	5000	—			5000	—			
2.	Főjegyző „	1000	—			1000	—			
3.	Jegyző „	500	—			500	—			
4.	Tanácsbírák „	900	—			600	—			
5.	Közpénztárnok „	1000	—			1000	—			
6.	Nyugdíjint. pénzkezelő	500	—			500	—			
7.	Közalap kezelő	50	—			50	—			
8.	Számvevőszék	1550	—			1550	—			
9.	Könyvtárnok	200	—	10700	—	200	—	10400	62	62 Lei postaköltség
	II. Napidíjak utiköltségek									
1.	Iskolalátogatóknak	1200	—			—	—			
2.	Egyházlátogatóknak	1200	—			1304	—			Magoss F. 1924 évit is fölvette
3.	Egyházkerületi képviselők	1200	—			—	—			
4.	Különböző napidíjakra	1000	—			1950	—			
5.	Egyházmegye gyűlési napidíjakra	2500	—	7100	—	1106	50	4360	50	
	III. Írószerek, nyomtatv.									
1.	E. m. jegyzőkönyv, esperesi jelentés, tárgysorozat	4500	—			3245	—			
2.	Esperesi iroda stb.	3500	—	8000	—	3418	—	6663	—	
	IV. Segélyezések									
1.	Szatmári főgimn.	40000	—			23000	120			120 Lei postaköltség
2.	Gecsey Istvánné	—	—			50	—			
3.	Ösztöndíjak	800	—	40800	—			23170	—	
	Átvitel			66600	—			44655	50	

1926. AUG. 73 a.

Folyószám	Megnevezés	Előirányzat				Tényleges kiadás				Megjegyzés
		Egyenkint		Összesen		Egyenkint		Összesen		
		Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	
	Áthozat			66600	—			44655	50	
	V. Különbözők :					81				A 8144 Lei egyes e. részére készített nyomtatványok ára
1	Vegyes és előre nem láthatókra	1000	—	1000	—	8144	25	8225	25	
	IV. Adósságtörlesztés és tőkésítés									
1	Az 1924. évi tulkiadás visszafizetése	1447	17			1447	17			
2	A szatmári ref. főgimn. elmaradt segélye	11490	—			11490	—			
3	Tőkésítendő kamatok	5000	—			9134	34			
4	Államsegély alap rekonstrukciójára	882	90			882	90			
5	Tanítói gyámegylet alap rekonstrukciójára	2371	05	21191	12	2371	05	25325	64	
6	Nyugdíjalapba betét					507	—			
7	Kiss Sándornak kölcsön					2500	—			
8	Szatmári takarékb					3000	—			
9	Nagy Frigyes alap					500	—			
10	Helmeczy József „					500	—			
11	Szatmári takarékb					2872	—			
12	Iskolai alapba „					2000	—			
13	Iskolai alapba „					1750	—			
14	Tanítói gyámegyletbe „					33	—			
15	Esperes ur számlájára					573	—			
16	Szatmári takarékb					9180	—	23415		
	Összesen			88791	12			101621	21	
Összes bevétel 104.530 ·40 Lei										
Összes kiadás 101.621 ·21 „										
Maradvány 2.909 ·19 Lei										

Vagyon kimutatás.

I. Közpénztári tőkevagyon:	1924.	1925.
1. Készpénz	— L	2909·19 L
2. Takarékbetétek	11766·94 „	22943·11 „
3. Gróf Dégenfeld Sándor-alap	1019— „	1160— „
4. Ujfalussy Miklós-alap	985·70 „	1085— „
5. Gr. Dégenfeld Béla-alap	251·08 „	348— „
6. Egyházmegyei jubiláris alap	2230·27 „	2549·68 „
7. Ideiglenes kölcsön	— „	500— „
8. Hátralék	15731·96 „	21212·86 „
Összesen:	31984·95 L	52707·84 L
Teher:	11490— L	17000— L

Közpénztári tiszta vagyon: 20494·95 L 35707·84 L

II. Külön rendeltetésű alapok:		
1. Államsegély alap	3703— L	5193— L
2. Tanítói gyámegyleti alap	31·47 „	2500— „
3. Helmeczy József-alap	3728— „	4749— „
4. Nagy Frigyes-alap	4195·22 „	5331·50 „
5. Egyházmegyei iskolai segély-alap	29453·27 „	37889— „
6. Nyugdíj-alap	— „	1552— L
Összesen:	61605·91 L	91922·34 L

A számadások összesítő tételeinek, valamint a vagyon kimutatás vizsgálata során kitűnik, hogy az 1925. év folyamán a közpénztári tőke állaga, a megelőző évihez viszonyítva 15212·89 L., a külön rendeltetésű alapok állaga pedig 15103·54 L., összesen tehát 30316·43 Lei emelkedést mutat, ami az összes betétek kamatai teljes összegének tőkésítéséből, Ujfalussy Miklós (2000 L), dr. Nagy Sándor (500 L), dr. Helmeczy József (500 L) adományaiból, bírságpénzekből s az államsegély-alap (882·90) és Tanítói gyámegyleti alap (2371·05 L) rekonstruálására fordított összegek tőkésítéséből ered.

Egyházmegyei pénztáros kezelte továbbá az elhalt lelkészek hozzátartozói segélyezésére a lelkészek által létesített segély-alapot is, melynek számadása megvizsgálása kapcsán 1924. évi egyenleg 5688 L., lelkészek újabb befizetése 10.050— L., időközi kamatok 878 L., összesen 16616 L. bevétellel szemben 7500 Lei kiadást (özv. Szabó Lajosné amaczi lelkész-özvegy részére) és így 9116 Lei pénzmaradványt állapítottunk meg s általában ez alap számadását is rendben találtuk.

Ugyanezért mindezen számadásokat elfogadásra, Nagy Lajos

pénztárnokot az 1925. évi számadások terhe alól — a szokott óvás mellett — elismeréssel felmentésre bizalommal ajánljuk.

Végül jelentjük, hogy a számvizsgáló bizottság érdemes tagja: Miszti Mihály más egyházmegyébe tartozván, helye megüresedett s kérjük a közgyűlést annak betöltésére. Kelt Szatmár, 1926. aug. 10. Tisztelettel *Oláh Sándor*, előadó.

Közgyűlésünk a számvevőszék jelentése alapján az egyházmegyei közpénztári számadásokat elfogadja és jóváhagyja, Nagy Lajos pénztárnoknak pedig a szokott óvás fenntartásával a felmentést, elismerésének kifejezése mellett megadja.

A jelentésben felsorolt hátralékos egyházak lelkészeit és presbyteriumait fegyelmi eljárás megindítása és jelentéstétel kötelezettsége mellett utasítja, hogy hátralékos tartozásaikat f. évi október hó 1-ig fizessék ki.

A megüresedett számvevőszéki tagságra Visky Ferenc egri-i lelkészt választja meg.

73. b. Tárgyaltatott Számvevőszék következő jelentése:

Nagytisztelű és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlés!

A gyűlekezetek számadásaira vonatkozó birálatainkat és javasainkat a következőkben bátorkodtunk előterjeszteni:

I. Teljesen rendben talált, okmányolt és jóváhagyandó számadások a következők:

1. *A nagybányai egyházmegyéből:* Misztótfalu és Sárközujlak 1924. évi, Adorján, Amacz, Apa, Apahegy, Aranyosmedgyes, Avasujváros, Avasfelsőfalu, Batiz, Berend, Erdőd, Erdőszáda, Egri, Felsőbánya, Hirip, Józsefháza, Kiskolcs, Kispeléske, Kőszegremete, Lázári, Mikola, Misztótfalu, Nagybánya, Nagykolcs, Ombod, Pettyén, Sárköz, Sárközujlak, Szárazberek, Szamosköröd, Szamoskrassó, Szatmárgörbed, Szatmárhegy, Szatmárpálfalva, Szatmárudvari, Szinérváralja, Vámfalu, 1925. évi számadásai.

2. *A máramaros-ugocsi egyházmegyéből:*

Dabolcz, Halmi, Hosszumező, Kisbábony, Máramarossziget, Nagybocskó, Nagytarna, Tamásváralja, Turterebes 1925. évi számadásai.

3. *A szatmári egyházmegyéből:* Atya 1925. évi számadása.

4. *a máramarosszigeti ref. főiskola jogakadémia és tápintézet* 1923. jul. 1-től 1924. dec. 31-ig vezetett számadásai.

II. visszaadandó számadás:

Sándorhomok. Okmányai hiányosak, ezeket pótolva, terjessze be újra 1925. évi számadását.

III. *Kakszentmárton* 1924. 1925. évi, *Patóháza* 1925. évi számadásait mai napig sem terjesztette be, holott előbbi már múlt gyűlésünkben is 500 Lei bírságra volt elmarasztalva. Javasoljuk, hogy mindkettő 500—500 lei bírságot fizessen.

Kelt Szatmár 1926. aug. 10. Oláh Sándor biz. előadó.

Ezzel együtt tárgyalatott a másik számvevőszéki jelentés :

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei közgyűlés !

Van szerencsém beterjeszteni a szatmári ref. egyházmegyéből ide szakadt egyházak számadásainak megvizsgálásáról szóló alábbi jelentésemet.

A) *Kifogástalan jó számadások :*

Csengerbagos, Szamosdob, Szatmár, Szatmárnémeti 1925. évi, Vetés 1924. 1925. évi.

B) *Észrevételekkel elfogadható számadások :*

1. *Óvári* 1924. és 1925. évi. a) Egyházi adófőkönyvünkben a hátralék nincs felfektetve, sem törlésre rovat nincs. Jövőben az adófőkönyvi rovatokra nézve a már többször leadott utasítás feltétlenül betartandó. És nemcsak az 1925. évi 736 leit tevő, hanem az 1923. évi 526 lei hátralékot, valamint az 1924. évi 703 lei hátralékot is fektesse fel gondnok, a bevehetetlen hátralékokat pedig tegye törlésbe.

b) Vagy a számadási testen, vagy külön íven a vagyonkimutatás beleértve a külön rendeltetésű alapokat is föltétlenül leadandó, ne a számvevőség állapítsa azt meg.

c) Az 1925. évi számadásnál az 59. számú nyugta szerint többet adott ki 40 lei-el gondnok, mint amennyit a számadásba bevitt, e 40 lei gondnok javára megy; azonban a 41. számú okmány szerint kevesebbet adott ki 100 lei-el a számadásban láttatottnál, e 100 lei gondnok terhére megy. Ezek szerint 60 lei megy gondnok terhére végeredményben. Ennyivel a pénztármaradmány több. Helyesbített pénztáradvány : 20621.72 lei.

2. *Pusztadaróc* 1924. és 1925. évi. Jövőben a vagyonkimutatásban a még ki nem fizetett, régi magtári tartozás felveendő.

3. *Szamosdara* 1925. évi.

a) A terménynapló 4. szám alatt Nagy Sándornak eladott 1 mázsa buza árát, 1400 leit és 480 lei tengeri árt összesen 1880 leit Nagy Sándor nem fizetett be, azzal adós maradt. De a helyett, hogy a terménynaplóba jelezte volna gondnok, hogy ez 1880 lei-el Nagy

Sándor adós maradt s mint követelés tartatott volna nyilván a vagyonskimutatásban, azt teszi jegyzésbe a terménynaplóba, hogy ez 1880 lei a Nagy Sándornak 148. gondnoki napló szám alatt folyósított 6400 leies templomalapi kölcsönbe lett betudva, vagyis készpénzben és terményben fizette ki a 6400 leit gondnok.

Ez eljárás nemcsak komplikálttá teszi a számadást, de egyenesen megkárosítja a pénztárt 1880 lejjel. Vegyük ugyanis a tényleges állapotot, amint az elszámolásnak történni kellett volna. A 6400 leies kölcsön folyósításánál az 1880 leit tevő terményár hijján 4520 leit kellett volna számadásában kiadásba tenni, amennyit készpénzben kiadott. Ő azonban 6400 leit tett kiadásba úgy a naplóban, mint a számadásban. Az 1880 lei terményárt leütve az összes kiadásból a kiadás 1880 lei-el kevesebb, a pénztármaradvány ugyanennyivel több lesz, a helyesbitett pénztármaradvány tehát 4085·16 lei, nem pedig 2285·16 lei. Azért a tőkepénztári kimutatásban megállhat a Nagy Sándor 6400 leies templomalapi kölcsöne, mert a 4520 lei készpénz + 1880 lei termény = 6400 Lei.

b) Jékei Gyuláné 95 lei régi egyházi adóját kétszer vette be, s bevételezte gondnok. Egyszer 6. napló szám alatt, s ismét 68. napló szám alatt a 35. sz. ellennyugtán. Ez a kifolyása annak, hogy egyházi adónaplójukat nem a már többször adott utasítás szerint szerkesztik. A mult évi 361 lei 50 bani hátralékot nem fektette fel gondnok, annak nem nyitott rovatot. Ha ez megtörtént volna, a 95 leit kétszer nem veszi be, a számadás is tisztább, áttekinthetőbb, s a számadást felülvizsgáló szatmárnémetii presbyterium sem teszi meg a számadási testre rávezetett észrevételeit, kimutatván azokat, kik többet fizettek be, mint amennyi rájuk rovatott. Még egyszer utasítatik gondnok, hogy az adónaplót a már adott utasítás szerinti rovatokkal lássa el. A kétszer befizetett 95 Lei Jékei Gyuláné javára irandó, vagy neki megtérítendő.

c) A tőkepénztárnál is hiányosak a rovatok. Itt kamathátralékra rovat nincs, a hátralék kamatot a folyó évi kamatba folyasztja, úgy hogy nem látható tisztán, áthozatott-e a mult évi kamathátralék. És a tőkepénztár kimutatásba jövőben azokat is vegye föl gondnok, kik a tőkét a felvétel évében visszafizették.

d) Mult évről Nagy Sándoron fennáll 300 lei buzaár követelés, mert csak 640 leit fizett be a 940 leiből.

e) Jövőben a terményhez is okmányok csatolandók,

Kelt Atyában, 1926. aug. 8.

Sáfár Imre e. m. számvevő.

Közgyűlésünk a számvevőszék fenti jelentéseit tudomásul véve, jegyzőkönyvébe fölvenni rendeli, az ezekben foglalt javaslatokat pedig határozati erőre emeli.

74. Nagy Lajos egyházmegyei közalapkezelő 1925. évi közalapi számadásait megvizsgálván, a számvevőszék jelenti, hogy azokat minden tekintetben rendben találta. A számadás zárótételei ezek: I. Bevétel: 1. 1924. évi áthozat 19102·02 Lei. 2. Hátralékokból: 117·56 Lei. 3. 1925. évi közalapi járulékokból: 3385·21 Lei. 4. Reformáció emlékűnnepi perselypénzből: 2864·16 Lei. 5. Kamatok: 2788·33 Lei. Összes bevétel: 28257·28 Lei. II. Kiadás: 1. Nagybecskői missió segély: 2000 Lei. 2. Missiók gondozása: 2827 Lei. Összes kiadás: 4827 Lei. III. Maradvány 23430·28 Lei. Hátralék nincs. A maradványból 9180·28 Lei a Nagybányai Részvény Takaréokban, 14250 Lei pedig a Szatmári Takarékpénztár Egyesületben betét gyanánt van elhelyezve.

Ref. emlékűnnepi perselypénzt nem küldtek: Sándorhomok, Kiskolcs, Dobrácsapáti, Kőszegremete, Mikola, Nagykolcs, Vámfalu, Csengerbagos, Pusztadaróc, Szamosdara, Turterebes.

Közgyűlésünk számvevőszék jelentését tudomásul véve, az 1925. évi közalapi számadást elfogadja s közalap kezelőt e számadás terhe alól — a szokott óvás fenntartása mellett — elismerésének kifejezése mellett felmenti. Örömmel állapítja meg, hogy a közalapi kivetéseket minden egyház megfizette. Viszont elvárja a reformációi emlékűnnepi perselypénzt nem küldött egyházak lelkészeitől, hogy a folyó évben erre is gondjuk legyen, mert ez törvényben előírt kötelesség is.

75. Kolos Vince egyházmegyei könyvtárnok számadását számvizsgáló bizottság megvizsgálván, jelenti, hogy 5103·06 L bevétellel 4892 Lei kiadással s így 211·06 Lei pénzmaradvánnyal zárul s kellően okmányolva van.

Közgyűlésünk könyvtárnok számadását helyesléssel tudomásul veszi, elfogadja s őt 1925. évi számadása terhe alól — a szokott óvással — felmenti.

76. Számvevőszék a következő költségvetés előirányzat tervezetet terjeszti be jóváhagyás végett:

		Egyenként	Összesen
A). Szükséglet:			
I. Tisztelet díjak.		Lei B.	Lei B.,
1. Esperesnek		5000—	
2. Főjegyző: 1000 L. Jegyző 500 L.		1500—	

3. Egyházi tanácsbíráknak	900.—	
4. Közpénztárnoknak	1000.—	
5. Nyugdíjintézeti pénzkezelőnek	500.—	
6. Közalapi pénzkezelőnek	50.—	
7. Számvevőszéknek	1550.—	
8. Könyvtárnoknak	200.—	10700.—

II. Napidijak, utiköltségek,

1. Iskolalátogatóknak	1200.—	
2. Egyházlátogatóknak	1200.—	
3. Egyházkerületi képviselőknek	1200.—	
4. Különböző napidij és utiköltségek.	1000.—	
5. Egyh. megyei gyűlési napidijak 30+20 lei	2500.—	7100.—

III. Írószerek, nyomtatványok:

1. Egyházmegyei jegyzőkönyv, tárgysorozat esperesi jelentés	5000.—	
2. Esperesi iroda írószer, nyomtatványszükséglete	3500.—	8500.—

IV. Segélyezések:

1. Szatmári főgimnázium segélye	39677.—	
2. Ősztöndíjak	800.—	
3. Elemi iskolák segélyezése.	6000.—	
4. Belmissió költségei	1500.—	47977.—

V. különbözők:

1. Vegyes és előre nem láthatókra	1200.—
---	--------

VI. Adósságtörlesztés és tőkésítés:

1. Szatmári főgimn. 1925. évi segély hátráléka	17000.—	
2. Tőkésítésre	2000.—	19000.—
Szükséglet összesen:		94477.—

B) Fedezet:

1. 1925 évi pénzmaradvány	2909.19	
2. Tőkék és betétek kamataiból	11000.—	
3. 1925. évi 21.212.86 lei hátrálékból	17000.—	
4. Vegyes bevételek (consensus stb.)	400.—	
5. Gyülekezetek adója 39677 lélek után a 1.60 l.	63483.20	94792.39

C) összehasonlítás:

Fedezet összesen: 94792.39 lei

Szükséglet összesen: 94477.— „

Maradvány: 315.39 „

Közgyűlésünk számvevőszék költségvetés tervezetét elfogadja s az 1926. évi költségvetés előirányzatot a fentiekben megállapítja. Utasítja pénztárnokat, hogy a gyülekezetek adóját lélekszám után 1.60 lei-el vesse ki és szedje be, s az előirányzott szükségleteket fizesse ki. — A gyülekezetek vezetőit pedig fölhívja, hogy az egyházmegyét illető mindennemű járulékaikat f. évi szept. 1-ig fizessék be. Ez idő után teljesített fizetések után 26—1925. sz. határozatunk értelmében havi 1⁰/₀ késedelmi kamat fizetendő.

77. Lelkészerőtekezet 5—1926. sz. határozata kapcsán az egyetemes, vagy ha ez így nem létesülhetne: a kerületi lelkeszi, tanári és tanítói nyugdíj- és gyámintézet mielőbbi megszervezését a legsürgősebben megoldandó fontos kérdésnek minősítvén, fölkéri közgyűlésünket, tegyen lépéseket a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlésnél, hogy annak megszervezése, életképessé tétele érdekében járjon el.

Közgyűlésünk lelkeszerőtekezet fenti javaslatát magáévá teszi s a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti fel.

78. Lelkeszerőtekezet 13—1926. sz. határozata kapcsán kéri közgyűlésünket, hogy belhivatalnoki változások alkalmából a consensus, bekebelezési és pecsédij úgy a belhivatalnokok, mint az egyházak részéről, a változott viszonyoknak megfelelően 100—100 leiben állapíttassék meg.

Határozati erőre emeltetik.

79. Lelkeszerőtekezet folyó évi 6—9. számok alatt az *egyházfegyelem, a hívek pásztori látogatása, cserepredikálás, presbyteri értekezletek tartása* tárgyában kelt határozatait

közgyűlésünk átteszi a belmissiói bizottsághoz.

80. A *turterebesi* egyházból lelkesz beterjeszti a presbyterium 1926. évi július hó 18. napján hozott 20. sz. határozatát, melyben az egyházi gondnok kezdeményezése folytán a presbyterium kimondja, hogy a tanító 5 öl tűzifa járandóságát nem hajlandó tovább kiszolgáltatni. Arra hivatkozással, hogy a gyülekezet létszáma csökken s a gyülekezeti tagok anyagi helyzete rosszabbodik s hogy kevesebb lé-

vén a tankötelesek száma is, mint egy évtizeddel ezelőtt, így a tanítót is kevesebb fizetés illeti; mindössze 1 öl fát hajlandók tanítónak adni, de kárpótlásul az egyház tulajdonát képező 1 kat. hold 1306 □-öl területű szőlő $\frac{1}{3}$ részének használatát is átengedik tanítónak, melynek másik részét ($\frac{2}{3}$ -át) a lelkész használja szintén fájárandósága ellenértéke gyanánt.

Lelkész megfélebbezi ezt a határozatot, mert ennek jogérvényesége esetén a tanítói fizetés csökkenése következik be.

Közgyűlésünk megütközéssel értesül a turterebesi presbyterium fenti határozatáról s mivel egyfelől az abban foglalt indokok nincsenek elfogadhatóan igazolva, másfelől pedig az is kétséges, hogy a felajánlott szőlőterület egyenértékű lenne a tanítótól elvenni szándékolt 4 öl fával: lelkész felebbezésének helyt adva, idézett határozatot feloldja és utasítja presbyteriumot a tanítói díjlevélben foglalt fájárandóság teljes egészében leendő kiszolgáltatására.

81. A szatmárgörbedi leányegyház presbyteriuma 1926. május 30. napján kelt 4. sz. határozatának beiterjesztése kapcsán azt kérelmezi, hogy a presbyterek számának 4-ről 6-ra leendő felemelését, továbbá gondnok mellé egy algondnoki állás rendszeresítését megengedni méltóztassék. Kérelmét azzal indokolja, hogy az egyházközség népessége állandóan növekedik, a szépen fejlődő egyházi élet feladatai, különösen pedig az egyházi földek házi kezelés útján való hasznosításának sok teendői szükségessé teszik, hogy több felelős állásban levő egyén viselje a megnövekedett terheket, különben ez a gyülekezet tagjainak az óhaja is.

Közgyűlésünk fenti határozatban foglalt kérelmet és indokait tudomásul veszi és az E. T. I. t.-c. 28. §-ában foglalt jogánál fogva a szatmárgörbedi leányegyház presbyteriuma választott tagjai számát 6 taggal állapítja meg, tudomásul véve az algondnoki állás rendszeresítését is.

82. A máramarosszigeti ref. lyceum igazgatósága az 1926—27. iskolai évtől kezdve fölakarja állítani az I. liceumi osztályt s évenkénti fokozatos rendben óhajtaná felállítani a többi osztályokat is. E célból kérelemmel fordul a közoktatásügyi miniszter urhoz a lyceum 5 év óta felfüggesztett nyilvánossági és működési jogának visszaadása iránt.

Közgyűlésünk a kérelmet a legmelegebb pártolással terjeszti föl a Főtiszteletű Egyházkerületi közgyűlés elé, kérve a Főtiszteletű és Méltóságos Elnökséget, hogy az

ügy végtelen nagy fontosságára, egyben pedig sürgősségére is tekintettel a kérelmet mielőbb méltóztassék illetékes helyre juttatni, s mindent elkövetni arra nézve, hogy a szinte 4 évszázados liceum nyilvánossági és működési joga vissza-szerezhető legyen.

83. Több tárgy nem lévén, esperes ur
a közgyűlést kölcsönösen kifejezett jókívánatok között berekeszti.

Hitelesítjük. Szatmár, 1926. aug. 21.

Bogdán Lajos

e. m. főjegyző.

Boros Jenő

tanácsbíró.

Széll György

esperes.

Oláh Sándor

egyhm. jegyző.

Boross Zoltán

tanácsbíró.

Bunna István

egyhm. jegyző.

Dr. Harcsár Géza

Az 1. 3. 9—11. 14—23. 28—32. 43—49. 69—72. 83. számokat jegyzette Bogdán Lajos lelkészi főjegyző.

A 2. 4—8. 12. 13. 24—27. 33—42. 50—62. 66—68. 73a. 73b. 74—82. 84—85. 95—97 számokat Oláh Sándor lelkészi jegyző.

A 63. 64. 86—94. számokat Bunna István világi jegyző.

A 65. számot dr. Nagy Sándor világi tanácsbíró, előadó.

A bíróság határozatai.

84. Az időszaki tanács tagjaiul 1926. évre, az elnökség vezetése mellett :

rendes tagokul : Magoss Ferenc, Papolczy Zoltán és Boross Zoltán ; póttagokul Boros Jenő, Gy. Kovács József és dr. Helmeczy József tanácsbírák választottak meg.

85. Esperes ur, mint a bíróság elnöke bejelenti, hogy Szabó Endre kakszentmártoni lelkész, a 82—1925. sz. alatti bírósági ítéletnek felsőbb bírósági megerősítése után 3000 Lei pénzbüntetését és 1340 Lei eljárási költséget az egyházmegyei pénztárba befizette.

Tudomásul szolgál azzal, hogy a befizetett összegből 2000 Lei az egyházmegyei iskolai segély-alapra, 1000 Lei pedig az egyházmegyei könyvtár javára számolandó el.

86. A nagybányai református egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Péchyné szül. Péchy Margit sárközlaki lakosnak egyházi adó kivetése ellen beadott felebbezése tárgyában alantírott helyen és napon tartott ülésében a következőleg

ítélt :

A közigazgatási bíróság a felebbezést elutasítja.

Indokok :

Felebbezéssel élő egyháztag adóját az illetékes presbyterium az általános adókivetések alkalmával rőtta ki és kivetési lajstromokat 1926. febr. 7-én a templomban történt kihirdetéssel közszemlére kitette. Az E. T. III. t.-c. 19. §. alapján a szokásos módon közszemlére kitett adókivetés ellen a felebbezés 8 napon belül lett volna beadandó, ezzel szemben felebbező egyháztag a felebbezését csak 1926. márc. 26-án, tehát elkésztetten adta be, minek folytán az egyházmegyei közigazgatási bíróság a már a presbyterium által visszautasítandó volt, el-

késletten beadott felebbezés érdemi tárgyalásába nem bocsátkozhatott s a felebbezést, mint elkésettet elutasította.

Kelt Szatmár-Németiben, 1926. augusztus 10.

Szell György egyházi elnök. *Boross Zoltán* világi elnök. *Bunna István* jegyző.

87. A nagybányai református egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság dr. Holcz Ferencz kolozsvári (Str. Memorandului 23.) ügyvéd által képviselt, Magyarországon tartózkodó Sipos Gyula volt hosszumezei református tanítónak fizetés hátralék kiszolgáltatása iránt 1925. évi november 17-én beadott panasz-levele tárgyában alól kitett helyen és napon tartott ülésén a következőleg

Ítélt :

A közigazgatási bíróság a panaszt elutasítja.

Indokok :

Panaszos a foganatosított vizsgálatról felvett jegyzőkönyv és jelentéshez 1.) alatt csatolt a hosszumezei református egyházközség presbyteriumának 1921. szeptember 20.-án tartott ülésében 1. szám alatt megállapított díjlevél szerint az abban felsorolt javadalmazással 1921. nov. 26-án a hosszumezei ref. kántortanítói állásra megválasztatott.

Állását az egyházközség terhére be nem tudható okból, saját beismerése szerint 1922. ápr. 26-án elhagyta s mivel távolmaradását egyáltalában nem igazolta, az egyházmegye 1922 nov. 2. és 3-án tartott ülésében 13. sz. alatt hozott határozatával ellene a fegyelmi eljárást elrendelte, távollévő tanítót pedig 1922 május 1-től a vizsgálatokig helyettesített: Fekete Sándor helyettes tanítói a tanító illetmények $\frac{1}{3}$ részét kapta, $\frac{2}{3}$ rész Sipos Gyula panaszos részére hagyatott fenn.

A panaszlevélhez csatolt iratok és a hosszumezei egyházközség 1925. nov. 30-án kelt feleletéhez csatolt és a vizsgálat adataival helyesnek talált háromrendbeli leszámolás szerint az egyházközség Sipos Gyula tanítónak a díjlevélre alapítható követelését túlhaladólag kiszolgáltattott minden járandóságot.

A panaszos a panaszlevélben ugyanis 34,423 lei követelést számít fel és pedig :

I. Öt havi fizetés címen (1921. XI. 1—1922. IV. 26-ig) 323 leit, holott a panasz-leveléhez csatolt levele szerint fizetését 1922. ápr. 30-ig fölvette. Az egyház kötelezettség nélkül elszámolt részére még 3 havi fizetést, e címen tehát panaszost semmi sem illeti meg.

II. Öt havi fa 25 szekér á 60 lei címen 1500 leit kér a panaszos. Minthogy pedig a beigazolt leszámolás szerint 1495 lei járandósága címén befolyt és elszámoltatott, minthogy továbbá a vizsgálati adatok szerint panaszosnak nem 25 szekér, hanem csak 23 szekér fajárandósága volt esedékes, melyet az egyház a díjlevéltől eltérőleg nem 60 leivel, hanem 65 leivel vételezett be az egyháztagoktól, úgy a panaszos e címen, többet kapott, mint amennyit a fajárandósága kitett.

III. Öt havi kosztváltság címen 2000 leit érvényesít a panaszos.

A vizsgálat alkalmával beszerzett díjlevél és az 1921. nov. 29-én tartott presbyteri ülésen hozott 4. sz. határozat szerint panaszost kosztváltság nem illeti meg; panaszos részére önkéntes megajánlásból segítségül sorkoszt állapítottatott meg s ennek váltságában az önkéntes jelentkezők a számadási iratok szerint 2107 leit le is fizettek az egyház pénztárába, amely panaszos javára teljes összegben el is számoltatott s így e helyütt is több, mint amennyit panaszlevelében e címen igényelt.

IV. Kert és 8 hold föld fele értékelése címén 30,000 leit számít fel a panaszos, holott maga a tanító által művelni kötelezett illetmény föld termékének eladásából Idős Fekete János volt gondnok esküvel megerősített számadásai szerint mindössze 5735 lei folyt be, amint ezt a vizsgálat adatai utólagosan is igazolták.

Minthogy pedig a fentiek szerint elszámolt a tanító javadalmazását alkotó, 1—4 % alatt felsorolt bevételekből az egyház jogosan vonta le a tanító helyettesítésével felmerült, a díjlevélben részletezett javadalmazás $\frac{1}{3}$ részét, minthogy továbbá az ilyképen mutatkozó 6763 leit és kamatok címén 676 leit az egyház panaszosnak ügyvédje útján kifizette, ennél fogva panaszos követelése teljes kiegyenlítést nyert, miért is kereseti követelésével el kell utasításítani.

Kelt Szatmár-németi, 1926. aug. 10.

Az érdekelt felek részéről jelen volt Nagy Endre lelkes és dr. Harcsár Géza ügyész.

Széll György egyházi elnök. *Boross Zoltán* világi elnök. *Bunna István* jegyző.

88. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Csecskedi Károly lázáríi kántor-tanító javadalmazási ügyében alant írott helyen és napon tartott ülésében a következőképen határozott:

Végzés.

Minthogy az egyházkerületi bíróság rendeletéből beküldött kántor-tanítói díjlevél, költségvetés és kivetési napló másolatok nincsenek

hitelesített záradékkal és hivatalos pecséttel ellátva, ezeket pótlás végett viszaküldi a lázári ref. lelkészi hivatalnak azzal, hogy a pótlást 30 nap alatt eszközölje, csatolja hozzá a levéltárban található kántor-tanítói régebbi díjleveleket visszamenőleg addig, mikor a kántor-tanító államsegélyt nem élvezett és az agrár kisajátítási ügyre vonatkozó s a lázári egyházközség levéltárában feltalálható összes iratokat, különösen az 5617—1922 határozatot s terjessze fel az esperesi hivatalhoz, csak ezek megtörténte után tárgyalható az ügy érdemlegesen.

Indokolás.

A kántor-tanítói díjlevél, költségvetés és kivetési napló csak egyszerű másolatokban vannak csatolva, ezek az okmányok ilyen alakban nem fogadhatók el bizonyítékkul.

Az 1922. szeptember 24-én kelt díjlevél nem nyújt felvilágosítást az egyházkerület által elrendelt arany-koronában való összehasonlítást illetőleg.

Kelt Szatmár-Németiben, 1926. augusztus 10-én.

Boross Zoltán tanácsbíró, világi elnök h. *Szell György* esperes egyházi elnök, *Bunna István* jegyző.

89. A nagybányai református egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a Sarkadi Nagy Ferenc berendi tanító ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben alól kiteft helyen és napon tartott ülésében

ítéletet

hozott:

A fegyelmi bíróság Sarkadi Nagy Ferenc tanító, berendi lakost vétkesnek mondja ki az ET. V. t-c. 34. §. A.) 1. pontjában ütköző fegyelmi vétségben s ezért őt a felhívott t-c. 35. §. a) pontja alapján rosszalásra ítéli.

Indokolás.

Az egyházmegye Szatmárt 1925. aug. 4-én tartott rendes közgyűlésében hozott 7. sz. határozattal Sarkadi Nagy Ferenc berendi tanító ellen azért rendelt el fegyelmi eljárást, mert nevezett tanító a tanításban teljesen erdménytelen: elégtelen volt. Panszlott tehát megszegte a hivatalos kötelességét, amikor az iskolás növendékeket nem tanította és iskolája elégtelen eredményűnek találtatott s ezért büntetendő.

A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülményt nem talált a bíróság, ellenben a legenyhébb büntetést azért alkalmazta, mert a panszlott védekezésében foglalt enyhítő körülményeket s azt a tényt,

hogy panaszlott tanító fegyelmileg még büntetve nem volt, figyelembe vette.

Szatmár-Németi, 1926. aug. 10.

Boross Zoltán világi elnök h. *Széll György* esperes egyházi elnök.
Bunna István jegyző.

90. A nagybányai református egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a Bagossy Endre kántor-tanító, aranyosmedgyesi lakos ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben alantírott helyen és napon tartott ülésében a következőképen.

Itélt :

A fegyelmi bíróság Bagossy Endre kántor-tanító aranyosmedgyesi lakost az ET. V. t-c. 34. §. A.) 1. pontjában ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki s azért őt a hivatkozott t-c 35. §. b) pontja alapján „feddésre“ itéli.

Indokok :

Panaszlott ellen egyházmegyénk 1925. aug. 4 napján tartott ülésében fegyelmi eljárást rendelt el, mert vallástanításának eredménye elégtelen volt. Panaszlott, mint az aranyosmedgyesi egyházközség kántor-tanítója, tisztével járó kötelességét szegte meg tehát akkor, amikor az állami iskolába járó növendékek vallásos oktatását annyira elhanyagolta, hogy az eredmény elégtelennek bizonyult, amiért büntetendő.

A büntetés kiszabásánál súlyosbbitó körülménynek vette a bíróság, hogy panaszlott a vallástanítást éppen egy olyan kis gyülekezetben hanyagolta el, amely gyülekezet más vallású gyülekezet tagjaival él együtt, holott a panaszlott védekezése szerint is a vallástanítás eredménytelenségét befolyásoló körülmények megfeszített munkálkodással elháríthatók.

Szatmár-Németi, 1926. aug. 10.

Boross Zoltán világi elnök h. *Széll György* esperes egyházi elnök. *Bunna István* jegyző.

91. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság elnöke utján ezen kijelentéssel

„Megfeddem Önt“

Bagossy Endre aranyosmedgyesi kántor-tanító panaszlottnak a fegyelmi büntetést kiszolgáltatja.

Boross Zoltán világi elnök h. *Széll György* esperes egyh. elnök.
Bunna István jegyző.

92. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Sziky Ádám sárközi lelkész ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben alant kitett helyen és napon következőképpen

Itélt :

Sziky Ádám ref. sárközi lelkészt vétkesnek mondja ki az E. T. V. t. c. 34. §. A.) 1. és 4. pontjaiban ütköző fegyelmi vétségekben, melyet azzal követett el, hogy mint a sárközujlaki ref. egyházközség felügyelő lelkésze eltűrte, hogy Faragó Jenő állásától felfüggesztett kántortanító a sárközujlaki ref. egyházközségben templomi szolgálatot teljesítsen s amikor e mulasztása miatt felettes egyházi hatósága felelősségre vonta, ahelyett, hogy vétkét jóvátenni törekedett volna, újból megengedte azt, hogy Faragó Jenő felfüggesztett kántortanító templomi szolgálatot teljesítsen, e cselekményei miatt az E. t. V. T. c. 35. §. c. pontja alapján 1000 azaz egy ezer leu pénzbüntetésre ítéli és utasítja panaszlottat, hogy ezen összeget 30 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett az egyházmegyei pénztárba fizesse be.

Indokok :

A vád tárgyává tett tényállás panaszlott beismerésével s az 1. 2. 3. alattiakkal van bizonyítva. Miután pedig panaszlott cselekménye a hivatalos kötelességek megsértését kimeríti s engedetlenséget képez, felettes hatósága törvényes ítélete és rendelkezésével szemben, panaszlott bűnössége megállapítandó és panaszlott annak megfelelően büntetendő volt. Költség az eljárás során nem merült fel, e tekintetben intézkedni nem kellett.

Szatmár-Németi, 1926. aug. 10. én

Boross Zoltán világi elnök h. Széll György esperes egyházi elnök.
Bunna István jegyző.

93. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság a felsőbányai presbyterium elnökségének panaszára Rettegi Lajos presbyter ellen elrendelt fegyelmi ügyben alant kitett helyen és napon a következőképpen

Itélt :

Vétkesnek mondja ki Rettegi Lajos felsőbányai lakos presbytert az E. T. V. t.-c. 34. §. A.) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben s ezért a 35. §. e.) pontja alapján a felsőbányai ref. egyházközségben viselt presbyteri tisztétől való végleges megfosztásra ítéli.

Indokok :

Az a panasz, hogy panaszlott nem látogatja a presbyteri üléseket dacára annak, hogy erre a presbyterium által külön fel lett hiva, nem fizeti a reá kivetett egyházi adót, nem látogatja a templomot, tehát nem jár példaként az egyháztagok előtt, a csatolt iratokból s panaszlott beismerésével bizonyítást nyer. Így mivel panaszlott az E. T. I. t.-c. 121. § a.) d.) és e.) pontjaiban előírt kötelességét megszegte, vétsége mérve szerint büntetendő volt.

Az eljárás folyamán költség nem merült fel.

Elnök megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésénél jelen vannak Nagy Lajos lelkész, Rettegi Lajos presbyter, dr. Harcsár Géza ügyész.

Felek az ítéletben megnyugosznak.

Szatmár-Németi, 1926. aug. 10.

Boross Zoltán világi elnök h. *Széll György* esperes, egyházi elnök, *Bunna István* jegyző.

94. A nagybányai egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Borbély András és társai csengerbagosi lakosok panaszára Lőrincz Bálint csengerbagosi lakos, a református egyház gondnoka ellen folyamatba tett vagyonkezelési ügyben alant kitett helyen és napon a következőképen

Ítélt :

Borbély András, Varga Károly, Siket Ferenc, id. Varga József, Siket Mihály, László András, Juhos Sándor, Szilágyi Kálmán, Koroknai József, László Zsigmond, ifj. Bereczki Ferenc, Szabó Ferenc, id. Bereczki Ferenc, ifj. Siket Sándor, Szabó Sándor, Koroknai Antal és Turi Ferenc közös panaszát elutasítja és a panaszosokat egyetemlegesen arra kötelezi, hogy 200 azaz kettőszáz leu költséget 15. nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett az egyházmegye közpénztárának fizessenek meg.

Indokok

A szakértő véleménye alapján igazolást nyert, hogy amiatt, mert a gondnok vetése kevésbé alkalmas vetőmaggal vettette be az egyház ingatlanát s így a gazdálkodás folytatásánál nem fejtett ki rendes családapától megkövetelhető gondosságot, nem szenvedett kárt az egyházközség. Az egyházi ingatlan termése elérte a szomszédos ingatlanok termésátlagát. Nincs tehát kár, amelyre a gondnok felelősége kimondható volna.

Ami a lóhere-széna és a zabszalma elromlása által beállott kárt

illeti, köztudomásu, hogy a mult gazdasági év olyan nedves, esős volt, a legnagyobb gondosság mellett is tetemes kárt szenvedtek a mezőgazdák is így ha emiatt az egyházközség kárt szenvedett is, az nem a gondnok szándékos vagy gondatlan cselekményére vezethető vissza. Ez okból a panaszt elutasította.

A panaszosokat, minthogy alaptalanul emeltek panaszt, el kellett marasztalni az eljárási költségekben.

A bíróság elnöke megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésénél jelen vannak Borbély András, Bereczki Ferenc, Lőrincz Bálint gondnok, Mogyorós Sándor lelkész, dr. Harcsár Géza ügyész.

Felek az ítéletben megnyugosznak.

Kelt Szatmár-Németi 1926. aug. 10.

Boross Zoltán világi elnök h. *Széll György* esperes, egyházi elnök *Bunna István* jegyző.

95. A nagybányai református egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Szabó Károly sárközujlaki lelkész panaszosnak Samu Endre ref. egyh. gondnok, Ács István és társai sárközujlaki presbiterek panaszlottak elleni fegyelmi ügyben a következőképen határozott:

Végzés.

A fegyelmi bíróság a nagybányai református egyházmegyei bíróság elnökségének 44/1925 f. ü. sz. alatt 1925 dec. 15-én Samu Endre sárközujlaki ref. egyh. gondnok, Ács István, Kertész István, Pataki György, Szabó Lajos, Nagy Sándor és Pataki János sárközujlaki presbiterek ellen hozott felfüggesztő határozatát az abban foglalt indokok alapján jóváhagyja.

Kelt Szatmár, 1926. aug. hó 10. napján.

Széll György esperesi elnök. *Boross Zoltán* világi elnök. *Oláh Sándor* jegyző.

96. A nagybányai református egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság Szabó Károly sárközujlaki ref. lelkésznek mint panaszosnak, Samu Endre sárközujlaki ref. egyházi gondnok, továbbá Ács István és társai sárközujlaki presbiterek panaszlottak elleni ügyében a következőképen,

Ítélt.

A fegyelmi bíróság Samu Endre ref. egyházi gondnokot, Ács István, Kertész István, Pataki György, Szabó Lajos, Nagy Sándor és Pataki János sárközujlaki presbitereket, mindnyájan sárközujlaki lakosokat az E. T. V. t.-c. 34. §. A. 1. 3. 4. pontjaiba ütköző fegyelmi vétség-

gekben vétkeseknek mondja ki s ezért őket a 35. §. c. pontja alapján egyenként 300—300 Lei pénzbüntetésre ítéli s kötelezi nevezetteket ez összegnek 15 nap alatt a nagybányai református egyházmegyei pénztárba különbeni végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére. Egyben elítélteket egyetemlegesen kötelezi arra is, hogy a sárközlaki egyház időszaki adminisztrálásával felmerült költségek címén 2000 Lei azaz kétezer Leit 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett a nagybányai egyházmegye pénztárába fizessenek be.

Indokok.

Az iratok közt fekvő 1925. okt. 5. és okt. 25. napján hozott presbyteri határozatokkal s panaszlottak igazoló nyilatkozatával bizonyítva van, hogy :

1. panaszlottak a hivatalvesztésre ítélt Faragó Jenő kántor-tanítónak a kántor-tanítói lakásból való kiköltözésére nem tették meg a szükséges lépéseket, sőt oda törekedtek, hogy Faragó Jenő továbbra is a lakásban maradjon, s végezze a kántori teendőket, mintha állásától el nem mozdított volna.

2. a kántortanítói állás betöltésére szükséges intézkedéseket nem tették meg, pályázatot hirdetni csak a kántori állásra voltak hajlandók, arra is csak megcsonkitott díjlevéllel ;

3. a lelkési és tanítói díjlevélben biztosított javadalomnak az egyháztagek által szolgáltatandó részét nem vetették ki, s annak behajtására semmit sem tettek ;

4. Kertész István amellett, hogy a fentiekben tettes, még egy temetés alkalmával odatörekedett, hogy az idegen egyházközségből a kántori teendők végzésére meghívott kántortanító működését megakadályozza ;

5. Samu Endre gondnok pedig az egyházlátogató küldöttség előtt meg nem jelent, a megjelenést megtagadta, a kezei között levő 7549— lei, az egyházközség tulajdonát képező készpénzről el nem számolt s nem gondoskodott a küldöttség tovább fuvarozásáról.

Mindezek a cselekmények kimerítik a E. T.V. t.-c. 34. §. A) 1, 3, 4. pontjaiba ütköző fegyelmi eseteket ezekben tehát panaszlottakat vétkeseknek kellett kimondani.

A büntetés kiszabásánál súlyosbbitó körülménynek kell panaszlottak terhére betudni azt, hogy törvényellenes magatartásuk miatt az egyházközségben felbomlott a rend, az egyházközség zűllésnek indult.

A 2000 Lei költség megfizetésére panaszlottakat azért kellett el-

marasztalni, mert törvény ellenes magatartásuk volt oka annak, hogy a presbyterium autonómiájának felfüggesztésével az egyház közigazgatását idegen presbyteriumra kellett bízni.

Az ítélet kihirdetésénél jelen voltak Samu Endre és Pataki György panaszlottak, Szabó Károly panaszos és Dr. Harcsár Géza ügyész. Jelen levő panaszlottak felebbezést jelentettek be, panaszos és ügyész az ítéletben megnyugodtak.

Elnök elrendeli, hogy az ítélet az összes jelen nem lévő feleknek kikézbessítessék.

Kelt Szatmár, 1926. aug. 10.

Széll György egyh. elnök, *Boross Zoltán* világi elnök. *Oláh Sándor* jegyző.

97. A nagybányai ref. egyházmegye rendes bírósága, mint fegyelmi bíróság Szabó Károly sárközujlaki lelkész panaszosnak Saum Endre ref. egyh. gondnok és társai panaszlottak elleni fegyelmi ügyben alulírott helyen és napon a következőképen határozott:

Végzés.

A fegyelmi bíróság az elnökség 44—1925. f. ü. sz. alatt hozott felfüggesztő végzését hatályon kívül helyezi, Samu Endre gondnok, Ács István, Kertész István, Pataki György, Szabó Lajos, Nagy Sándor és Pataki János presbyterek állásuktól való felfüggesztését megszünteti, mert a mai napon előzőleg hozott ítélettel pénzbüntetésre lettek ítélve.

Kelt Szatmár, 1926. aug. 10.

Széll György egyh. elnök. *Boross Zoltán* világi elnök. *Oláh Sándor* jegyző.

Betűsoros tárgymutató.

- Adorján tőkepénzei kamatát fölhasználhatja. 40. — felmentése Sárköz-
ujlak adminisztrálása alól függőben marad. 48. — alapító levele
jóváhagyva. 56.
- Amaczi ingatlan eladás. 60. — kölcsönfelvétel jóváhagyva. 51.
- Apahegyet Szinérváraljához csatoljuk. 71.
- Avasujvárosi rendkívüli adó. 38. — Alapító levele jóváhagyva. 58.
- Bagossy Endre fegyelmi ügye. 90. 91.
- Batizi adókulcs megerősítése. 35.
- Csecskedy Károly közigazgatási ügye függőben marad. 88.
- Egyetemes egyházfentartási alapról jelentés tudomásul. 45.
- Egyházkerületi határozat a lelkészképzésről. 15. — segédlelkészi gya-
korlati évről. 16. — a megszűnt szatmári tanítónőképző terheinek
vállalásáról. 17. — a lévitai vizsgáról. 18. — egyházak birságairól.
19. — a levont nyugdíjárulékokról. 20. — nyugdíjintézetbe való
belépésről. 21. — tanügyi bizottságról. 22. — a szatmári ref. fő-
gimnázium és felsőbb leányiskola igazgató tanácsáról. 23. — kimu-
tatás a filiákról és szórványokról. 13. 14.
- Egyházmegyei gondnok elmaradása. 2.
- Esperesi jelentés az egyházmegye 1925. évi állapotáról. 9. — az idő-
közi változásokról. 10.
- Felsőbánya lélekszámának kiigazítása. 30. — ingatlanát nem adhatja
el. 32.
- Halmi szabályrendelete részben jóváhagyva. 49. — adókulcs módosi-
tását megerősítjük. 50.
- Hiripi lelkészi díjlevél jóváhagyva. 53.
- Hosszumező földeladásból származó tőkepénzét belkörüleg gyümöl-
csöztetheti. 29. — tűzbiztosítását 30 nap alatt emelje fel. 63.
- Időszaki tanács megalakítása. 84.
- Jegyzőkönyvhitelesítés. 6.
- Jelentés a Nagy Frigyes-, Helmeczy-, gróf Dégenfeld-alapokról s a
tanítói gyámegylet tőkéjéről. 27.

BETÜSOROS TÁRGYMUTATÓ

- Józsefházai adókulcs módosítás ellen felebbezés elutasítva. 34.
 Kakszentmárton a lelkészi hátralékos fizetést szolgáltatassa ki. 47.
 Kegyadományok gyűjtéséről miniszteri utasítás. 24.
 Kiskolcsi rendkívüli adó. 37.
 „Kis Tükör“ ajánlása. 59.
 Gy. Kovács József eskütétele. 8.
 Közalapi járulékokat belkörüleg használjuk fel. 59.
 Közgyűlés megnyitása. 1.
 Lázárii lelkészi díjlevelet nem hagyjuk jóvá. 68.
 Legfelsőbb bírósági végzés tudomásul. 12.
 Lelkészegyesületi ügyek. 77. 78. 79.
 Lőrincz Bálint fegyelmi ügye. 94.
 Makai Elek tanácsbíró helyének betöltése. 11.
 Málnássyné Kiss Ilona kérelme teljesítve. 28.
 Máramarossziget alapító levele jóváhagyva. 57. —, ingatlan eladás.
 61. 62. — liceumi ügyek. 65. — liceum nyilvánossági joga iránti
 kérés fölterjesztve. 82.
 Missziói bizottság megalakítása. 59.
 Misztótfalu kérelme visszatéve. 70.
 Nagybánya kölcsönét jóváhagyjuk. 52.
 Nagy Károly püspök érdemeinek megörökítése. 3.
 Nagytarnai lelkészi díjlevél. 66.
 Neamțiu Coriolan felebbezését elutasítjuk. 31.
 Péchy Margit felebbezése elutasítva. 86.
 Propaganda bizottság az egyetemes egyházfentartási alap tárgyában. 26.
 Rettegi Lajos fegyelmi ügye. 93.
 Sarkadi Nagy Ferenc fegyelmi ügye. 89.
 Sárközujlak eljárása az Egey-hagyaték tárgyában tudomásul. 42. —
 kántortanítói állását tartsa fenn. 43. — Presbyterium felfüggesz-
 tése tudomásul. 44. — gondnok s presbyterek fegyelmi ügye.
 95. 96. 97.
 Sipos Gyula felebbezése elutasítva. 87.
 Soós János panasza áttéve a közigazgatási bírósághoz. 41.
 Szabó Endre bírságát befizette. 85.
 Szakács György bizonyítványainak megsemmisítése. 25.
 Szamoskrassói rendkívüli adó. 39.
 Sziky Ádám fegyelmi ügye. 92.
 Ssatmári organista kántori díjlevél módosítást jóváhagyjuk. 55.
 Szatmárpálfalva Pettyénhez csatolása. 13.

- Szatmárhegy magtárépítési ügye. 36.
Szatmárudvarii lelkészi díjlevél tárgyában küldöttség. 67. — tanítói állás betöltése iránt utasítva. 72.
Szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve. 7.
Szatmárgörbedi presbyterek számát 6-ra emeljük. 81.
Számvevőszék javaslatait az egyházmegyei közpénztár, egyházak számadásai. 73. — közalapi számadás 74. — egyházmegyei könyvtár. 75. egyházmegyei költségvetés 76 tárgyában határozati erőre emeljük.
Tagok számbavétele. 4.
Takács Lajos kérései. 79.
Tanítók eskütétele. 46.
Tárgysorozat megállapítása. 5.
Turterebesi tanítói díjlevél érvényben marad. 80.
Vasárnapi iskolai tanfolyamra kiküldettek. 59.
Viski Ferenc számvevőszéki tag. 73.
Vámfalu új adókulcsát megerősítjük. 33. — lelkészi díjlevél módosítását jóváhagyjuk — tűzbiztosítását 30 nap alatt emelje fel.
-

A) Az egyházmegye tisztikara.

Elnökség: *Széll György* esperes-lelkész, Avasujváros; *Csaba Adorján* egyházmegyei gondnok, Szatmárvármegye nyug. főispánja, Domahida.

Jegyzők: *Bogdán Lajos* lelkész, Pettyén; *dr. Ajtai Nagy Gábor* ügyvéd, Nagybánya; *Oláh Sándor* lelkész, Szamoskrassó; *Bunna István* főgimnáziumi tanár, Szatmár.

Pénztárnok és közalapi pénzkezelő: *Nagy Lajos* lelkész Felsőbánya.

Nyugdíjintézeti pénzkezelő: *Bogdán Lajos*.

Levéltárnok: *Szaplonczay Bertalan* lelkész, Nagybánya.

Könyvtárnok: *Kolozs Vince* lelkész, Vámfalu.

Ügyész: *dr. Harcsár Géza* ügyvéd, egyházkerületi főjegyző, Szatmár.

B) Az egyházmegye bírósága.

Elnökség: *Széll György*; *Csaba Adorján*.

Tanácsbírák: a) lelkésziek: *Papolczy Zoltán*, Apa; *Magoss Ferenc*, Mikola; *Bede László* egyházkerületi tanácsbíró, Máramaros-sziget; *Boros Jenő*, Szatmár; *Gy. Kovács József*, Ombod; egy hely üres; b) világiak: *Boross Zoltán* földbirtokos, Aranyosmeggyes; *dr. Nagy Sándor* ügyvéd, a nagykárolyi egyházmegye gondnoka, Erdőd; *dr. Helmeczy József* földbirtokos, Pettyén; *Szentpály István* nyug. alispán, Halmi; *dr. Farkas Antal* ügyvéd, Szatmár; *Madarassy László* földbirtokos, Nagypeleske.

C) Képviselők, bizottságok.

Egyházkerületi képviselők: *Bogdán Lajos*; *dr. Ajtai Nagy Gábor*; *Boros Jenő*; *dr. Vajay Károly* a szatmári egyház főgondnoka; *Bede László*; *dr. Nagy Dezső*, Halmi (1924—1926).

Egyházmegyei tanító-képviselők: *Fábián István*, Szinérváralja; *Kádár Károly*, Egri.

Helmeczy és Nagy Frigyes-öszöndij bizottság: Elnök: az esperes. Előadó: a lelkesi főjegyző: Tagok: az egyházmegye gondnoka és tanácsbírái.

Időszaki tanács: *Magoss Ferenc, Papolczy Zoltán, Boross Zoltán* rendes, *Boros Jenő, Gy. Kovács József, dr. Helmeczy József* póttagok.

Számvevőszék: Elnök: *dr. Nagy Sándor*. Tagok: *Oláh Sándor* előadó, *Gy. Kovács József, Viski Ferenc, Sáfár Imre, Nagy Endre*.

Tanügyi bizottság: Elnök: *Magoss Ferenc*; jegyző: *Kolos Vince*; tagok a szamoskrassói körben: *Gy. Kovács József, Szőke József, Székely András*; a mikolai körben: *Visky Ferenc, Kádár Károly, Osváth Elek*; az apai körben: *K. Demeter János*; a nagybányai körben: *Nagy Lajos, Kolos Vince, dr. Nagy Gábor*; avasi körben: *Kovács Károly, Fábián István*.

Szatmárnémetii ref. főgimnázium és felsőbb leány és kereskedelmi iskola igazgatótanácsának tagjai: *Széll György, Csaba Adorján, Magoss Ferenc, dr. Harcsár Géza*.

ESPERESI JELENTÉS

A NAGYBÁNYAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1925. ÉVI ÁLLAPOTÁRÓL.

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházlátogatást 6 irányban végeztük Boross Zoltán, Helmeczy József, Kovásy Ákos urak részvételével június 12-étől 22-ig terjedőleg. Egyházaink állapotáról a fölvelt jegyzőkönyvek alapján van szerencsém a következőket jelenteni:

50 anyaegyházunkból 48-ban minden vasárnap délelőtt, délután van rendes istentisztelet. Nagytarnán havonta egyszer-kétszer, Nagy-bocskón vasárnap délelőtt, délután ritkán.

7 leányegyházunk közül Szatmárpálfalva, Dobrácsapáti, Apahegy, Berend, Szatmárgörbeden minden vasárnap délelőtt, délután istentisztelet. Erdődön évenként a 3 nagy ünnepen, úgyszintén Erdőszádán is (évente négyszer) urvacsoraosztással kapcsolatban.

Hétköznapi bibliamagyarázat Szatmáron és Nagybányán husvét hetében, Szatmárhegy, Avasujváros adventben, Halmi advent és böjt, Máramarossziget bűnbánati hét, bibliaolvasás bűnbánati héten Tamásvárálja.

Hétköznapi minden nap van istentisztelet 18 egyházban, 2 egyházban 4-szer, 21-ben 3-szor, 2-ben 2-szer, 5-ben 1-szer, egyszer sem Nagytarnán és Nagybecskón. A leányegyházakban minden nap Szatmárgörbed, 3-szor Szatmárpálfalva; Dobrácsapáti, Berend, Apahegy helente egyszer. Erdőszádán és Erdődön egyszersem.

Iljusaági és gyermek istentisztelet tartatott Aranyosmeggyes, Szatmárgörbed, Hirip, Hosszumező, Kakszentmárton, Kiskolcs, Máramaros-

sziget, Nagybánya, Nagykolcs, Sárköz, Szamoskóród, Szatmárhegy, összesen 12 helyen.

Mindenütt van gondoskodás, hogy az iskolás gyermekek kellő felügyelet mellett vegyenek részt az istentiszteleten, kivéve Nagytarna.

Az urvacsorával élők összes száma 33867 (tavaly 34526.)

Az elmúlt évben a baptisták közé áttért Avasujváros 11, felekezeti nélkülivé nem lett senki.

Házasságot kötött 309 (324), egyházi megáldásban részesült 309, vegyes házasság kötött 107. Ezek közül a születendő gyermekek vallására vonatkozólag megegyezés kötött javunkra 33, kárunkra 17 esetben.

Egyházi szertartásainkat mellőzték a múlt évben a) keresztelésnél: 1 esetben (Avasujváros), b) esketésnél: 1 esetben (Turterebes), c) temetésnél: senki.

Lelkészeink a felekezeti anyakönyveinket összehasonlították az államival mindenütt, kivéve Szatmárudvari, Vetés, Atya, Dabolcz.

A múlt évi kegyes adományok és hagyományok összege: 1,423,127 (l. a mellékletet előző évi 814,661 lei.)

A szegények segélyezési összege az iskolások segélyezésével együtt: 74,680 (múlt évi 27,444.)

Felekezeti sérelem nem fordult elő.

Vallásos felolvasások tartattak 32 egyházban. Nem tartattak: Óvári, Nagytarna, Pusztadaróc, Sándorhomok, Sárközujlak, Szamosdara, Szamosdob (iskolai ünnepély) Szatmárhegy, Szatmárudvari, Szinerváralja, Amacz, Atya, Csengerbagos, Dabolcz, Felsőbánya (szineloadás) Kispereske, Nagybocksó, Nagykolcs.

Ifjusági egyesület van Szamoskóródon és Szatmáron.

Református leányegylet és nőegylet Máramarosszigeten, tagja minden ref. leány és nő. Szatmár. Szatmárnémetiben református nőegylet (templomegylet) 217 taggal. Református olvasóegylet Nagybányán 30 taggal. Más vallásu vagy jótékony-egylet Nagybánya.

Énekkar van 26 helyen: Ombod, Pálfalva, Patóháza, Szamosdob, Szamoskóród, Sz.-Krassó, Szatmár, Szatmárhegy, Szatmárudvari, Szinerváralja, Vámfalu, Apa, Apahegy, Egri, Szatmárgörbed, Avasujváros, Felsőbánya, Halmi, Józsefháza, Kakszentmárton, Kiskolcs, Kispereske, Lázári, Mikola, Nagybánya, Pettyén.

Helyi vallásos irányu lap van Nagybányán, Máramarosszigeten, Szatmárnémetiben.

Egyházi népkönyvtár van a következő egyházakban: Adorján,

Apahegy, Atya, Egri, Kakszentmárton, Kisbábony, Kőszegremete, Misztótfalu, Nagybánya, Pálfalva, Óvári, Patóháza, Pusztadaróc, Szamoskrassó.

Egyházközségi, lelkeszi, tanítói javadalmi földek: 2753 kh. (1791 kh.)

Az egyházak vagyona alapítványokban, tőkékben a múlt év december 31-én 4800096 (360675) (lásd a részletes kimutatást).

Az egyházak zárszámadásának eredménye a múlt évben: 7,063,785 bevétel, 6,592,231 kiadás, maradvány 471554 lei. Kintlevő követelés 467,960 (Részletes kimutatás a mellékleten).

Épületjavítás az elmúlt évben 1,098,370 lei összegben.

Tűzkár elleni biztosítás összege: 29,950,335 lei.

Lélekszám a múlt év december 31-én: 41821 (41518)

Anyakönyvi adatok.

a) Született fi: 620, nő: 565, együtt 1185. (1241)

ezek közül törvényes: fi: 569, nő: 511, együtt 1080. (1152)

„ „ törvénytelen: fi: 21, nő: 54, együtt 105. (89)

b) Meghalt: fi: 453, nő: 414, együtt 867 (863)

c) Házasságot kötött: tiszta pár: 203, vegyes pár: 106, együtt 309. (323)

d) Konfirmált: fi: 458, nő: 434, együtt 892. (766)

e) Áttért: fi: 5, nő: 6, együtt 11. (16)

f) Kitért: fi: 13, nő: 13, együtt 26. (7)

Iskolát tart fenn 45 anya- és leányegyház, ebből 3 nem működött (Erdőd, Sárközujlak, Patóháza) (kettő bezárva). Tanerők száma, 58. Betöltetlen 2 állás Erdőd és Sárközujlak. Nem tart fent iskolát 12 egyház, u. m.: Misztótfalu, Dabolcz, Apa, Aranyosmeggyes, Nagykolcs, Nagybocksó, Nagytarna, Szatmárhegy, Szamoskóród, Vámfalu, Vetés, Szatmárnémeti. A tanítás eredményei: jeles 20, jó 18, elégséges 15, alig elégséges 3 (Dobrácsapáti, Batiz, Csengerbagos), 2 osztályozatlan. Vallástanítás az állami iskolákban: jeles 4, jó 2, elégséges 4, nem volt megállapítható 2 helyen: Nagytarnán és Nagybocksón.

Kelt Avasujváros, 1926. július 17.

Szell György

esperes.

Kimutatás az egyházak egyes adományairól, vagyonairól és számadásairól.

Sor szám	E g y h á z	Kegyes adományok	Tőkepénz		Bevétel		Kiadás	Maradvány	Követelés
		Leu	Leu	Leu	Leu	Leu			
1	Adorján	1940	96180	66108	58160	7948	—		
2	Amacz	1517	20150	40096	39885	211	—		
3	Apa	3426	153642	64064	57801	6263	—		
4	Apahegy	—	2629	28488	18970	9518	11316		
5	Aranyosmeggyes	6438	130275	103453	98931	4522	—		
6	Szalmárgörbéd	41660	2503	57039	56395	644	624		
7	Atya	15300	7148	36283	32926	3357	—		
8	Avasujváros	42764	60235	156552	153474	3078	52652		
9	Batiz	2850	6771	43301	43271	30	—		
10	Csengerbagos	13788	21337	56293	51878	4415	—		
11	Dabolcz	575	2520	24094	10209	13885	—		
12	Egri	17729	46500	142193	14394	1899	875		
13	Felsőbánya	5900	45853	47365	46094	1271	6515		
14	Halmi	5892	12395	93627	83174	13253	42833		
15	Hirip	30233	64009	226974	225438	1536	1912		
16	Hosszmező	850	737970	114346	113993	353	825		
17	Józsefháza	34573	26943	174601	171359	3242	—		
18	Kakszentmárton	1990	—	—	—	—	—		
19	Kisbábony	4992	4540	86700	86748	352	2962		
20	Kiskolcs	10655	4143	196664	184469	12195	200		
21	Kispeleske	—	59056	27575	20945	6628	—		
22	Köszegremete	31892	29206	136430	128781	7649	—		
23	Lázári	17100	—	48086	45451	2635	—		
24	Máramarossziget	29063	92618	429980	428510	1470	20000		
25	Mikola	11443	16226	110315	109569	746	—		
26	Misztótfalu	3950	137910	95101	53231	41870	—		
27	Nagybánya	203973	271215	420569	420569	—	27904		
28	Erdőszáda	150	11006	3989	2760	1229	—		
29	Nagybocskói missz. k.	4528	—	57520	57670	50	—		
30	Nagykolcs	1354	103141	122347	117345	5002	—		
31	Nagylárna	30	75349	43022	39047	3975	400		
32	Ombod	8230	72207	67060	67053	7	800		
33	Szalmárpálfalva	1973	19421	25856	25856	—	—		
34	Óvári	1200	18599	63896	43334	20562	—		
35	Patóháza	4481	46608	30017	16334	13683	3000		
36	Pettyén	7154	49000	75372	44052	31320	—		
37	Pusztadaróc	3800	—	16096	9823	6273	6200		
38	Sándorhomok	42551	37782	168569	158483	9586	5854		
39	Sárköz	1170	80441	74542	74542	—	4000		

16	Kakszentmárton	1990	—	—	86700	—	86748	—	—	—	—
17	Kisbábony	4992	4540	—	196664	184469	352	2962	—	—	2962
18	Kiskolcs	10655	4143	—	27575	20945	12195	200	—	—	200
19	Kispeleske	—	59056	—	136430	128781	6628	—	—	—	—
20	Kőszegremete	31892	29206	—	48086	45451	7649	—	—	—	—
21	Lázári	17100	—	—	429980	428510	2635	—	—	—	—
22	Máramarossziget	29063	92618	—	110315	109569	1470	20000	—	—	20000
23	Mikola	11443	16226	—	95101	53231	746	—	—	—	—
24	Misztótfalu	3950	137910	—	420569	420569	41870	—	—	—	—
25	Nagybánya	203973	271215	—	3989	2760	—	27904	—	—	27904
26	Erdőszáda	150	11006	—	57520	57670	1229	—	—	—	—
27	Nagybocskói missz. k.	4528	—	—	122347	117345	50	—	—	—	—
28	Nagykolcs	1354	103141	—	43022	39047	5002	—	—	—	—
29	Nagytarna	30	75349	—	67060	67053	3975	400	—	—	400
30	Ombod	8230	72207	—	25856	25856	7	800	—	—	800
31	Szatmárpálfalva	1973	19421	—	63896	43334	—	—	—	—	—
32	Óvári	1200	18599	—	30017	16334	20562	—	—	—	—
33	Patóháza	4481	46608	—	75372	44052	13683	3000	—	—	3000
34	Pettyén	7154	49000	—	16096	9823	31320	—	—	—	—
35	Pusztadaróc	3800	—	—	168569	158483	6273	6200	—	—	6200
36	Sándorhomok	42551	37782	—	74542	74542	9586	5854	—	—	5854
37	Sárköz	1170	80441	—	27274	21909	—	4000	—	—	4000
38	Sárközujlak	760	7016	—	67668	65383	5365	34589	—	—	34589
39	Szamosdara	110	41600	—	93571	88466	2285	—	—	—	—
40	Szamosdob	5855	6354	—	61966	58948	5105	2080	—	—	2080
41	Szamoskóród	2350	5571	—	20941	16971	3018	—	—	—	—
42	Dobrácsapáti	1500	12032	—	101771	100129	3970	—	—	—	—
43	Szamoskrassó	9472	99980	—	154341	151744	1642	30000	—	—	30000
44	Szárazberek	28163	40959	—	1059744	1048062	2597	8474	—	—	8474
45	Szatmár	594140	295766	—	290654	279704	11682	133065	—	—	133065
46	Szatmárhegy	1350	211378	—	3291	2261	10970	—	—	—	—
47	Erdőd	—	—	—	892361	743650	1130	—	—	—	—
48	Szatmárnémeti	115211	461031	—	29614	29614	148711	30175	—	—	30175
49	Szatmárrudvari	900	6484	—	21741	5931	—	—	—	—	—
50	Berend	600	—	—	86975	83634	15810	—	—	—	—
51	Szinérváralja	30050	77707	—	68171	67444	3341	9951	—	—	9951
52	Tamásvárálja	1820	9772	—	134683	134683	727	—	—	—	—
53	Turtarebes	5845	123180	—	77232	63918	—	10877	—	—	10877
54	Vámfalva	8267	1673	—	101273	98814	13314	9203	—	—	9203
55	Vetés	—	65830	—	—	—	2459	6074	—	—	6074
Összesen:		1423127	4080096	7063785	6592231	471554	467960				